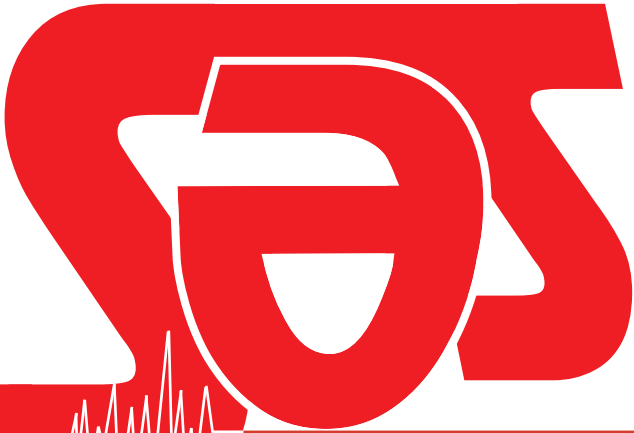

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

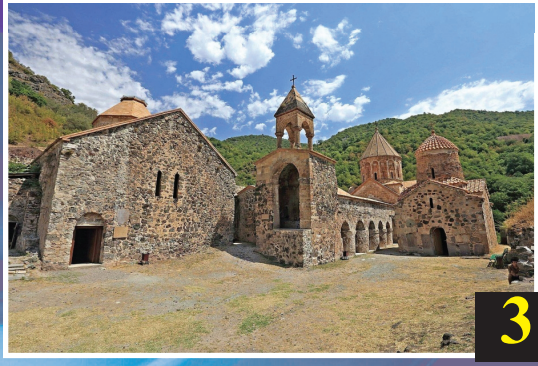

№ 123 (6806)

15 iyul 2023-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

"Azərbaycan: Qarabağda xristianlar üçün potensial qala"

3

Brüsseldə Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişellə görüşü olub

3

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin dəvəti ilə iyulun 14-də Belçika Krallığına işgüzar səfərə gəlib.

Tehranın Afrikada "dost" axtarışı

4

Tofiq Yaqublu xəyanətini etiraf edə bilərmi?

11

"Qarabağda "erməni soyqırımı" olacağından danışmaq gülüncdür"

14

Bir gündə yol qəzalarında 5 nəfər ölüb

16

Gənclik təravətli unudulmaz səs

12

Bəzi uşaqların yalan danışmasında günahkar KİMDİR?

11

Son müşavirə: Uğurlar və hədəflər

Prezident İlham Əliyev: "Əminəm ki, ilin sonuna qədər ölkəmizin uğurlu inkişafı təmin ediləcək"

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə iyulun 11-də keçirilmiş cari ilin altı ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə çox mühüm məqamlara toxundu, vacib mesajlar verdi, görülmüş işlər, əldə olunan nəticələr haqqında geniş məlumat verdi, həmçinin qarşıda dayanan vəzifələri müəyyənləşdirdi və qeyd etdi ki, bu ilin altı ayında əsas istiqamət ölkəmizin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası, iqtisadi və sosial sahələrdə islahatların davam etdirilməsi oldu.

Dövlət başçımızın qeyd etdiyi kimi, bütövlükdə altı ay ərzində ölkə iqtisadiyyatı inkişaf edib, qeyri-neft sektoru və qeyri-neft sektorunun sənaye sahəsi kifayət qədər artıb.

"AZƏRBAYCANIN QEYRİ-NEFT SƏNAYESİ 6,5 FAİZ ARTIB VƏ QEYRİ-NEFT SEKTORU, ÜMUMİYYƏTLƏ, 3 FAİZDƏN ÇOX ARTIB"

Hər bir ölkənin inkişafında, hədəflərə uğurla nail olunmasında əsas amil olan iqtisadi inkişafa nəzər salsaq Azərbaycanın 2023-cü ilin altı ayında əldə etdiyi sosial-iqtisadi göstəricilərin qənaətbəxş olduğunu görürük.

Prezident İlham Əliyev müşavirədə onu da bildirib ki, qeyri-neft sənayesi 6,5 faiz qeyri-neft sektoru, ümumiyyətlə, 3 faizdən çox artıb, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda misli görünməmiş bərpa-quruculuq işləri geniş vüsət alıb, iqtisadi və sosial sahələrdə ardıcıl və sistemli islahatlar həyata keçirilib və uğurlar da ortadadır. Həmçinin, ölkəmizin maliyyə imkanları da genişləndirilib ki, bu da müvafiq sahədə aparılan islahatların uğurlu nəticəsi və şəffaflığın təmin edilməsi ilə bağlıdır. Ölkənin builki dövlət büdcəsi rekord həddə - 33 milyard manatdan çox səviyyəyə qalxıb. Bu da öz növbəsində həm

ölkə qarşısında duran əsas investisiya layihələrini icra edilməsinə, ilk növbədə azad edilmiş torpaqlarda geniş quruculuq işlərinə növbəti təkan verməyə və Azərbaycanın hərbi gücünü daha da artırmağa imkan verir. Bütövlükdə isə, yarım ildə 3 milyard manatdan çox vəsait əlavə edilib. Bunun 1,8 milyard manat hissəsi Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpa edilməsinə, 1,1 milyard manat isə ölkənin hərbi potensialının güclənməsinə yönəldilib. Çünki bu gün ölkə qarşısında duran iki əsas vəzifə məhz bu vəzifələrdir.

Ölkə başçısı qeyd edib ki, mütləq rəqəmlərdə ölkəmizin xarici borcu cəmi 6,7 milyard dollardır və bu da ümumi daxili məhsulun təxminən 10 faizini təşkil edir. Birinci altı ayda ümumi daxili məhsul 60 milyard manatdan çox təşkil etmişdir.

GÖRÜLƏN İŞLƏR 5 İL ƏVVƏL, 2018-Cİ İL APRELİN 11-DƏ KEÇİRİLƏN PREZİDENT SEÇKİLƏRİNDƏ QALIB LİDERİMİZİN SÖZÜNÜN İMZASI QƏDƏR DƏYƏRLİYİNİN TƏSDİQİDİR

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda aparılan Vətən müharibəsi Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordumuzun parlaq qələbəsi ilə başa çatdı. "Gün gələcək və bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda Azərbaycan bayrağı qaldırılacaq", - dedi ki, bu sözləri 5 il əvvəl, 2018-ci il aprel 11-də keçirilən prezident seçkilərində ona göstərilən böyük etimada görə xalqımıza müraciətində demişdi. Dövlət başçısının hər bir çıxışında, görüşlərində, müraciətlərində, təbriklərində torpaqlarımızın işğaldan azad olunması məsələsi prioritet idi. Və dövlət başçısı hər zaman bəyan edirdi ki, danışıqlar nəticəsiz qalacağı təqdirdə güclü Azərbaycan Ordusu öz sözünü deyəcək. Artıq bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə inkişafın Azərbaycan nümunəsinin yeni təntənəsi yaşanır.

Dövlət başçısı müşavirədə onu da bildirib ki, ölkə qarşısında duran bir çox vəzifə

lər var. İnfrastruktur layihələri təkə Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda yox, bütün ölkə üzrə həyata keçirilir. Sənaye inkişafı ilə bağlı və digər məsələlərlə bağlı çox böyük maliyyə resurslarımızın cəlb olunduğunu deyən dövlətimizin başçısı deyib: "Biz ayrılan hər bir vəsaitə böyük qənaətlə yanaşmalıyıq və şəffaflıq tam təmin edilməlidir - həm büdcə gəlirlərinin toplanmasında, həm də xərclənməsində. Qeyd etdiyim kimi, büdcəyə əlavə edildikdə ikinci əsas istiqamət hərbi gücümüzün artırılmasına istiqamətləndirilmişdir. Bu da təbiidir. Beynəlxalq vəziyyət bəllidir".

Bir sözlə, bu gün qələbəmizdən keçən cəmi iki il yarım yaxın müddətdə ərzində Qarabağın dirçəlişi yolunda bir çox dövlətlərin 10 il ərzində görə bilmədiyi işləri reallaşdırıb, genişmiqyaslı layihələr icra olunur.

"BU İLİN SONUNA QƏDƏR QARABAĞ VƏ ŞƏRQİ ZƏNGƏZURUN TƏQRİBƏN 12 MİLYARD MANATA QƏDƏR VƏSAİTİN XƏRCLƏNMƏSİ TƏMİN EDİLƏCƏKDİR"

Prezident İlham Əliyev müşavirədəki çıxışında Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası ilə bağlı görülmüş işlərə xüsusi diqqət yetirib. O, bildirib ki, artıq bu il Talış kəndinə və Laçın şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıtması təmin edilib. İlin sonuna qədər Laçın şəhərinin Zabux və Sus kəndlərinə də keçmiş məcburi köçkünlər qayıdacaqlar. Qayıdış proqramı ardıcılıqla aparılır və beləliklə, ilin sonuna qədər artıq burada bərpa olunan beş yaşayış məntəqəsində vətəndaşlar öz dedə-baba torpaqlarında tam məskunlaşacaqlar. Bütövlükdə, Böyük Qayıdış Proqramının birinci mərhələsində 100 yaşayış məntəqəsinin yenidən qurulması nəzərdə tutulur. İşğaldan azad edilən ərazilərdəki şəhər və qəsəbələrində Baş planları hazırlanaraq təsdiqlənib, hazırda bir çox yerlərdə fəal inşaat işləri aparılır. Bütövlükdə nəzərdə tutulmuş investisiya proqramı əsasında bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda təqribən 12 milyard manata qədər vəsaitin xərclənməsi təmin ediləcəkdir. xusu-

si olaraq qeyd edilməlidir ki, görülmüş işlər Azərbaycan hesabına həyata keçirilir. İki məktəb istisna olmaqla, qalan bütün infrastruktur, inşaat işləri Azərbaycanın büdcəsi hesabına və Azərbaycanın dövlət şirkətləri tərəfindən həyata keçirilir. Eyni zamanda, Heydər Əliyev Fondu ondan çox məscidi yenidən inşa edir, yaxud da ki, onları əsaslı şəkildə bərpa edir.

"BEYNƏLXALQ HÜQUQA, BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLARIN QƏTNAMƏLƏRİNƏ BEL BAĞLAMAQ OLMAZ"

Bəli, dövlət başçısının dediyi kimi bu gün beynəlxalq hüquqa, beynəlxalq təşkilatların qətnamələrinə bel bağlamaq olmaz: «Mənim uzun illər dediyim sözlər bu gün əyani şəkildə özünü büruzə verir. Dünyanın müxtəlif yerlərində beynəlxalq hüquq işləmir. Beynəlxalq hüquqa, beynəlxalq təşkilatların qərarlarına, qətnamələrinə bel bağlamaq olmaz».

Ölkəmizin həmişə hüququn, o cümlədən beynəlxalq hüququn tərəfdarı olduğunu diqqətə çatdıran dövlətimizin başçısı deyib ki, biz həmişə ədalətin tərəfdarı idik, bu gün də ədalətin və beynəlxalq hüququn tərəfdarıyıq, beynəlxalq müstəvidə bu mövqeyi müdafiə edirik.

"Görülən bütün işlər bir kimsədən bir manat belə almadan Azərbaycan öz hesabına həyata keçirir", deyən dövlət başçısı müşavirədə bildirdi ki, beynəlxalq hüquqa, beynəlxalq təşkilatların qətnamələrinə bel bağlamaq olmaz: "Xarici şirkətləri dəvət etmişik. Onlar orada podratçı kimi işləyir. Amma bu günə qədər heç kimdən bir manat almamışıq. Ancaq öz gücümüzə, öz istedadımıza güvənirik. Bunu mən xüsusilə qeyd etmək istəyirəm. Çünki adətən belə qanlı müharibələrdən, belə dağıntılardan sonra, - Qarabağ və Zəngəzurda dağıntıların dünyada bənzəri yoxdur, heç İkinci Dünya müharibəsində bu qədər dağıntılar olmamışıq, - donor konfransları, beynəlxalq təşkilatlar yığışır və bərpa planı icra edilir. İndi yenə də İkinci Dünya müharibəsinin tarixçəsinə nəzər salmaq kifayətdir. O vaxt Marşal planı tətbiq edilmişdir. Əgər Amerika Avropanı bərpa etmək üçün bu planı tətbiq etməsəydi, Avropa öz gücünə öz potensialını belkə də 50 ilə bərpa edə bilərdi. Digər münafişlərlə bağlı beynəlxalq fondlar maliyyə yardımını göstərirlər. Bizə isə heç kim heç bir yardım göstərmir, nə işğal dövründə, nə də sonra. Hətta ölkələrin əksəriyyəti işğalı işğal kimi adlandırmaq istəmirdilər".

"SİLAHLI QÜVVƏLƏRİMİZİN MODƏRNİZİDİRİLMƏSİ İSTİQAMƏTİN DƏ İŞLƏR PLAN ÜZRƏ GEDİR"

Prezident İlham Əliyev müşavirədə onu da vurğulayıb ki, iki istiqamət üzrə - hərbi potens və azad edilmiş torpaqların bərpasına nə qədər vəsait lazımdırsa, o qədər də ayrılacaq. Dövlətimizin başçısı çıxışında Silahlı Qüvvələrimizin modernləşdirilməsi, bu sahədə islahatların dərinləşdirilməsi, yeni silahlı birləşmələrin yaradılması və təkmilləşdirilməsi istiqamətində, o cümlədən ən müasir silahların, texnikaların alınması istiqamətində işlərin görüldüyünü də diqqətə çatdırdı. Bir daha şahid olduq ki, Azərbaycanın müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri də daim diqqət mərkəzində saxlanılan əsas istiqamətlərdir. Güclü ordu bu gün dövlətlərin milli maraqlarının qorunmasında ən ciddi amillərdən biri kimi çıxış edir. Bu gün Azərbaycanın müdafiə və milli təhlükəsizlik xərcləri 6 milyard manatdan çoxdur. Bu, Ermənistanın dövlət büdcəsi xərclərinin 50 faizindən artıqdır. Təsədüfi deyil ki, biz regionun ən güclü ordusuna sahib olke-siyik. Bütün bunlar milli təhlükəsizliyimizin daha etibarlı qorunmasına imkan yaradır.

Son müşavirə: Uğurlar və hədəflər

Əvvəli-Səh-2

“Silahlı Qüvvələrimizin modernləşdirilməsi, bu sahədə islahatların dərinləşdirilməsi, yeni silahlı birləşmələrin yaradılması və təkmilləşdirilməsi istiqamətində, o cümlədən ən müasir silahların, texnikaların alınması istiqamətində işlər plan üzrə gedir”. Bu barədə Prezident İlham Əliyev 2023-cü ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə bildirib.

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Silahlı Qüvvələrimizdə aparılan islahatların hələ başa çatmadığını qeyd edən dövlətimizin başçısı deyib: “Biz öz Silahlı Qüvvələrimizi ən qabaqcıl orduların səviyyəsinə çatdırmalıyıq, yeni, təbii ki, Azərbaycan miqyasını nəzərə almaq şərtilə. Struktur islahatları, idarəetmə və özünü müdafiəetmə qabiliyyəti nöqtəyi-nəzərdən biz elə güc yaradırıq ki, yerləşdiyimiz coğrafiyada özümüzü tam əmin hiss edə bilək. Bu gün də belədir, amma daha böyük işlər də görülməlidir”.

Prezident deyib ki, bizim təhlükəsizliyimiz etibarlı əllərdədir, Azərbaycan xalqı bundan sonra da rahat yaşaya bilər və yaşamaqdadır: “Bizim qarşıda duran vəzifələrimizdən biri təbii ki, Ermənistanla olan münasibətlərimizdir. Burada, bu sahədə, yeni, nəticə təkə bizdən asılı deyil. Halbuki bizim siyasətimiz Ermənistan tərəfini də vacib addımların atılmasına sövq edir. Ancaq, əlbəttə ki, bu, qarşılıqlı fəaliyyətdir”.

“AZƏRBAYCANLA HƏDƏ-QORXU, ULTIMATUM DİLİ İLƏ HEC KİM DANIŞA BİLMƏZ”

“Bu gün dünyada güc amili ön plandadır və güclə hesablaşırlar, gücdən çəkinirlər. Biz

son iki il yarım ərzində bir neçə dəfə bunu bir neçə ünvana göstərmişik və heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz”, -deyən dövlət başçısı onu da vurğulayıb ki, bizə qarşı tuşlanmış bütün oxları sındırıb öz ləyaqətimizi qoruya bilməmişik və maraqlarımızı qoruya bilməmişik, daha əlavə sözlərə ehtiyac yoxdur, hər şey göz qabağındadır: “Necə deyirlər, dərinə getmək istəmirəm, amma bunu artıq hər kəs görür, görməlidir və bilməlidir ki, Azərbaycanla hədə-qorxu, ultimatum dili ilə heç kim danışa bilməz və hesab edirəm ki, bundan sonra belə cəhdlər də olmayacaq”.

“Əgər keçən ilin oktyabrında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini və sərhədlərini qəbul etmişdirsə, bu ilin may ayında daha irəli gedərək artıq Azərbaycan ərazisinin parametrlərini də, o cümlədən Qarabağ və anklav kəndlərimiz daxil olmaqla şərtilə rəsmən tanıyıb”, - deyən dövlətimizin başçısı diqqətə çatdırıb ki, bu, müsbət hal kimi qiymətləndirilməlidir. İndi sıra gəlib çatıb ki, eyni sözlər kağız üzərində də öz təsdiqini tapsın, imzalar atılsın və münasibətlər yaradılsın: “Bu gün dünyada güc amili ön plandadır və güclə hesablaşırlar, gücdən çəkinirlər. Biz son iki il yarım ərzində bir neçə dəfə bunu bir neçə ünvana göstərmişik və heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz”.

Müşavirədə dövlətimizin başçısı ekoloji məsələyə də toxunub və konkret tapşırıqlarını verib. Təbii ki, bu, kifayət qədər aktual məsələdir və ekoloji problemlər dünyanı ən çox narahat edən məqamlar sırasındadır. İşğal dövründə Ermənistanın Şərqi Zəngəzurda və Qarabağda törətdiyi ekoloji terror dəhşət saçır. Meşələr qırılırdı, çaylar çirkəndirilirdi. Həmin ərazilərdə 60 min hektardan çox meşə fondu ermənilər tərəfindən məhv edilib.

Ermənistan bu gün də Azərbaycanla yaxın ərazilərində ekoloji tarazlığı pozur, bu sahədə beynəlxalq hüququn müddəalarına məhəl qoymur, çayları, təbiəti çirkəndirən müəssisələr tikir. Ekologiyanın təhlükə altına alınması ümumilikdə insanlığa əleyhinə yönəlmiş cinayətdir və Ermənistan bu işindən əl çəkməlidir.

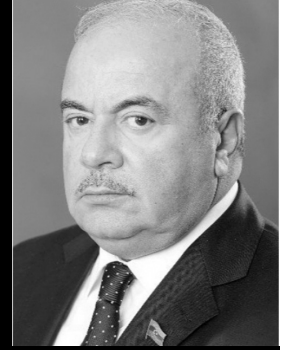
Bəli, bütün bu uğurlu nailiyyətlər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev cənablarının həyata keçirdiyi düşünülmüş siyasətin təzahürüdür və bu siyasətin mərkəzində təbii ki, Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Çünki makroiqtisadi sabitlik təbii ki, ölkə iqtisadiyyatına təsir edir. Ölkədə həm minimum əməkhaqları, həm minimum pensiyalar müntəzəm olaraq artırılır. Bununla paralel olaraq manat sabitdir.

Göründüyü kimi, müşavirədə göstərilən bu rəqəmlər ölkədə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasətinin uğurla həyata keçirilməsindən, həmçinin neft-qaz sektorundan asılılığın azaldılmasından xəbər verir.

Bəli, bu gün Azərbaycan imzası qədar verdiyi sözüdə möhtəşəmdir və beynəlxalq aləmdə imzasının olması isə möhtəbərliliyini sübut edir. Və göründüyü kimi, qürurverici haldır ki, bu gün Azərbaycan qalib ölkə kimi dünya dövlətləri tərəfindən qəbul edilməklə yanaşı, həmçinin qonşu dövlətlərlə monolit birliyə malikdir. Ümumilikdə, dövlət başçımızın 2023-cü ilin altı ayının yekunlarına həsr olunan müşavirədəki çıxışı göstərdi ki, ölkəmiz uğurla inkişaf edir, bütün istiqamətlər, sahələr üzrə qarşıya qoyulan vəzifələr yüksək səviyyədə icra edilir və bundan sonra da Azərbaycan cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qarşıya qoyulan bütün vəzifələri uğurla yerinə yetirəcəkdir.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Madə Əliəsgər oğlu Musayev

Azərbaycan ictimaiyyətinə ağır itki üz vermişdir. Tanınmış ictimai xadim, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı Madar Əliəsgər oğlu Musayev 2023-cü il iyulun 14-də ömrünün 76-cı ilində vəfat etmişdir.

Madə Musayev 1947-ci il noyabrın 26-da Bakı şəhərində anadan olmuşdur. O, 1975–1982-ci illərdə Moskva Kooperativ İnstitutunun Bakı filialının sənaye əmtəəşünaslığı və ticarətin təşkilat fakültəsində ali təhsil almışdır.

Əmək fəaliyyətinə 1964-cü ildə Bakı şəhərində ticarət sahəsində başlayan Madar Musayev 1995-ci ilədək bu sahədə müxtəlif vəzifələrdə çalışmış, iri ticarət mərkəzlərinə rəhbərlik etmiş, ticarətin təşkilat və təkmilləşdirilməsi işində mühüm xidmətlər göstərmişdir. O, uzun illər ərzində tutduğu vəzifələrdən asılı olmayaraq yüksək təşkilatçılıq qabiliyyəti nümayiş etdirmiş, insanlara münasibətdə həssaslığı və dərin məsuliyyət hissi sayəsində böyük hörmət və rəğbət qazanmışdır.

Madə Musayevin ictimai fəaliyyəti də zəngin olmuşdur. O, XII çağırış Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin və I–VI çağırışlar Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı seçilmişdir. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin və İntizam komissiyasının üzvü kimi dövlət quruculuğu və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşdırılması istiqamətində nailiyyətlərin əldə olunmasında Madar Musayevin xidmətləri təqdirə layiqdir. O, həmçinin Türkiyə, Rusiya, İran, Pakistan, Səudiyyə Ərəbistanı, Tunis, Gürcüstan və Tacikistan parlamentləri ilə əlaqələr üzrə işçi qruplarının üzvü olmaqla parlamentlararası qarşılıqlı əməkdaşlığın inkişafına töhfələr vermişdir.

Madə Musayev milli dövlətçiliyə sədəqəti və xalqımızın adət-ənənələrinə xüsusi ehtiramı sayəsində çoxsaylı seçiciləri arasında həqiqi nüfuz sahibi olmuşdur. Xeyriyyəçilik fəaliyyəti onun ali insani keyfiyyətlərini xarakterizə edən başlıca cəhətlərdən idi.

Madə Musayevin ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakı daim lazımcına qiymətləndirilmiş və o, uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ali mükafatlarına layiq görülərək, 2007-ci ildə “Şöhrət”, 2017-ci ildə “Şərəf” və 2022-ci ildə 1-ci dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordenləri ilə təltif edilmişdir. Tanınmış ictimai xadim, xeyirxah və səmimi insan Madar Əliəsgər oğlu Musayevin xatirəsi onu tanıyanların qəlbində həmişə yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin!

İlham Əliyev
Mehriban Əliyeva
Əli Əsədov
Sahibə Qafarova
Samir Nuriyev
Eldar Əzizov
Ədalət Vəliyev
Əhliman Əmiraslanov
Ziyafət Əsgərov
Hicran Hüseynova
Eldar İbrahimov
Eldar Quliyev
Ağalar Vəliyev

“Azərbaycan: Qarabağda xristianlar üçün potensial qala”

ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri həqiqi söylədiyinə görə qınanmamalıdır. Bu barədə tanınmış politoloq və jurnalist, Dona Qrasiya Diplomatika Mərkəzinin təsisçisi və baş direktoru Reyçel Avraham “Azərbaycan: Qarabağda xristianlar üçün potensial qala” sərlövəli məqaləsində yazıb.

Baş qərargahı ABŞ-ın Nyu-York şəhərində yerləşən Xarici Siyasət Assosiasiyasının xəbər saytında dərc olunmuş məqalədə qeyd olunub ki, ABŞ-ın İrevandakı səfiri Kristina Kuin Ermənistanın İctimai Televiziyasına müsahibəsində Qarabağdakı ermənilərin Azərbaycanın tərkibində təhlükəsiz şəkildə yaşaya biləcəklərini deyib: “Biz inanırıq və ümid edirik ki, bu mümkündür. Fikrimizcə, bütün tərəflər bunun üçün birgə səy göstərməlidirlər. Birləşmiş Ştatlar bunun düzgün yanaşma olduğuna əminidir və tərəfləri hüquq, təhlükəsizliyin qorunmasını təmin etməyə çağırır. Artıq sözügedən tərəflər bunu bəyan ediblər. İndi məsələnin düzgün yolunu tapmaq qalır”.

Tanınmış politoloq məsələyə münasibət bildirərkən qeyd edib ki, ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri sözügedən bəyanata görə Ermənistandakı bəzi ekstremist dairələrin kəskin reaksiyası ilə üzləşib, lakin bu, amerikalı diplomatın söylədiklərinin həqiqət olduğunu deyir. Bakıya etdiyi dörd səfər zamanı burada xristianların yaşayışına şəxsən şahid olduğunu vurğulayan müəllif öz dini ayinlərini həyata keçirməyə cəhd etdikləri üçün xristianları müntəzəm olaraq həbs edən və işgəncələrə məruz qoyan İran İslam Respublikası kimi ölkə ilə qonşuluqda yerləşən Azərbaycanı “xristianlar üçün qala” adlandırır. Bakıda fəaliyyət göstərən rus pravoslav və katolik kilsələrini ziyarət etdiyini bildiren jurnalist sözün həqiqi mənasında dünyəvi və multikultural Azərbaycan cəmiyyətində müxtəlif sahələrdə uğur qazanan xristianların sayının az olmadığını diqqətə çatdırıb.

Müəllif iki xalq arasında sülh bərqərar olduqdan sonra ermənilərin Qarabağda azərbaycanlılarla birgə yaşamasının heç bir problem doğurmayacağına əminliyini ifadə edib və buna misal olaraq yəhudilərin, bəhailərin, pravoslavların, udilərin, katoliklərin və digər qeyri-müsəlmanların Azərbaycanda müsəlman əhali ilə dinc yanaşı yaşamasına diqqət çəkib, sözügedən həqiqəti aşkar surətdə dilə gətirən ABŞ-ın Ermənistandakı səfirinin qınanmasına ciddi etirazını bildirib. Məqaləni ətraflı şəkildə aşağıdakı linkdən oxumaq mümkündür:

<https://foreignpolicyblogs.com/2023/07/12/azerbaijan-a-potential-bastion-for-christians-in-karabakh/>.

Brüsseldə Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişellə görüşü olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin dəvəti ilə iyulun 14-də Belçika Krallığına işgüzar səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Avropa İttifaqı Şurasının mənzil-qərargahında Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel dövlətimizin başçısı İlham Əliyevi qarşılayıb. Birgə foto çəkdirilib. Daha sonra Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişellə görüşü olub.

Tehrannın Afrikada “dost” axtarışı

Cənub qonşumuz İran çıxış yolu axtarır, itirilmiş mövqelərinin bərpasına çalışır. İndiyədək yaxın, uzaq qonşuları ilə güc dilində danışmaq yolunu tutan rəsmi Tehran “quyruğu”nun qapı arasında qaldığını görüb vəziyyəti ən azından əvvəlki məcraya salmaq üçün cəhdlər edir. Husilər üzərindən Səudiyyə Ərəbistanına, Livanın “Hizbullah” dini cərəyanı üzərindən İsrail və Türkiyəyə, HƏMAS ilə İsrailə, Suriya torpaqlarında Əsəd rejiminin dəstəyi ilə ABŞ-ın rəhbərliyindəki Qərb qüvvələrinə “buynuz” göstərmək iddiası deyəsən İranın işinə yaramadı, ya dam olla rejimi bu yükü qaldıra bilmədi.

Neftdən gələn milyardları xarici əməliyyatlarda “yel dəyirmanı”nı dağıtmağa xərcləyən donkixot beyinli rejim ölkənin daxilindəki ac-yalavac insanların taleyini heç düşünmədi. İş o yerə çatdı ki, uydurma bəhanələrlə, həm də 30 milyonluq soydaşlarımızı qarşısına alaraq Azərbaycana özələ nümayişinə qalxdı, ağız daşa dəyəndə isə meydanda tək qaldığını gördü.

Qərbdə diş qıcayan, qonşuları ilə düşmənçilik yolunu seçən molla rejimli İran bu dəfə Çini vasitəçiliyinə möhtac qaldı. Əlbəttə hər ölkənin bir siyasəti var, Pekin də bu vasitəçilikdən öz çıxarları üçün istifadə etməsə, özünə sərf edən variantları işə salmasa bu işə qoşulmaz, Qərb ölkələrini, xüsusən də ABŞ-ın “bostan”ına ayaq basmaz, özünü təhlükəyə atmazdı. Çin rəhbəri səudiyyəliylə İran barəsində danışıqlar aparmaq, iki ölkəni barışdırmaq üçün Ər-Riyada səfər edərkən bəlkə də danışıqların ölkəsi üçün nə qədər faydalı olacağını hesablamamışdı. Geri dönərkən Çin Xalq Respublikasının sədri Si Cinpinin əlində 40 milyardlıq bir ticarət müqaviləsi var idi. İnsafən İranla Səudiyyəni də sənəd üzərində barışdırma bilmişdi. Tehrannın özünün düşmən hesab etdiyi ölkələrlə yenidən isti əlaqələr yaratmaq niyyəti bu gün də aktualdır

Tehrannın Afrika turnesi

İran prezidenti İbrahim Rəisi Keniya, Uqanda və Zimbabveyə səfər edib. Bu, İslam Respublikası Prezidentinin son on ildə Afrika qitəsi ölkələrinə ilk səfəri idi. Ağır iqtisadi sanksiyalar altında olan İran diplomatik təcridə çıxmaq və məhdudlaşdırıcı tədbirlərin təsirlərini yumşaltmaq üçün əlaqələri şaxələndirməyə çalışır. Beləliklə, iranlılar Rusiya və Çinlə yanaşı ABŞ və İsrailin strateji rəqiblərinin də iştirak etdiyi Afrika uğrunda döyüşə qoşulublar. İslam Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi İbrahim Rəisinin Afrikaya səfərini elan edərək, missiyanın əsas məqsədini “iqtisadi diplomatiya” adlandırır. 2022-ci ilin iyununda İranın Ticarətin İnkişafı Təşkilatının rəhbərliyi Afrika ilə ticarəti 2025-ci ilə qədər 5 milyard dollara çatdırmağı qarşısına məqsəd qoyub. İndi bu, təxminən 1,2 milyard dollardır.

Qərbin sanksiyaları şəraitində digər regionlarla əlaqələrin inkişafı İran üçün prioritet məsələdir. Keçən ay Prezident Raisi Latin Amerikasına səfər etdi, indi Afrikanın vaxtıdır. Digər məsələlərlə yanaşı, o, təkə iqtisadi perspektivlərinə görə deyil, həm də iki ölkə - ABŞ və İsrail arasında qarşıdurmanın strateji bazalarından biri kimi Tehrannı maraqlandırır.

Tehran da Rusiya və Çindən sonra bu bölgə ilə maraqlanan ölkələr sırasına qoşulmağa can atr. Üstəlik, İran mediası Pekinin qitədəki iqtisadi ekspansiyasını nümunə kimi görür. İran prezidenti İbrahim Rəisi turnesinə ən çətin ölkədən - Şərqi Afrikada ABŞ-ın əsas müttəfiqi rolunu oynayan Keniya ilə başlamaq qərarına gəlib. Buna baxmayaraq, İran lideri yüksək səviyyədə

qəbul edilib. Prezident Vilyam Ruto təmtəraqlı təriflər səsləndirərək, İrani “dünyanın innovasiya mərkəzi” adlandırır və ikitərəfli əməkdaşlığın “strateji əhəmiyyətini” vurğulayıb. Eyni zamanda, ABŞ-Keniya əlaqələrini nəzərə alsaq, Nayrobinin Tehranla münasibətləri buludsuz deyil. Bundan əlavə, İran vətəndaşları mütəmadi olaraq Keniyada casusluqda və İsrail vətəndaşlarına və qurumlarına qarşı terror aktları hazırlamaqda şübhəli bilinərək saxlanılır. Ona görə də Rəisi özünü siyasi bəyanatlar verməkdən saxlamalı olub və diqqətini

toyunun fəxri qonağı olmuşdu. İran-Zimbabve əlaqələri kənd təsərrüfatı avadanlıqlarının tədarükü və zimbabveli tələbələrə təqaüdlərin ayrılmasından tutmuş, media və telekommunikasiya sahəsinə sərmayə qoyulmasına qədər geniş sahələri əhatə edir. Prezident Rəisinin səfəri zamanı tərəflər arasında 12 anlaşma memorandumu imzalanıb.

İbrahim Rəisinin Afrika səfərinin nəticələri ilk baxışda normal görünür. Ancaq yadda saxlamalıyıq ki, bu, İranın bu səviyyəli nümayəndəsinin son on ildə regiona ilk səfəridir. 1980-ci illərin əvvəlindən 2013-cü ilə qədər hər bir İran prezidenti vəzifədə olduğu müddətdə ən azı iki dəfə Afrika ölkə-

ki, müxtəlif Afrika ölkələrində fəaliyyət göstərir. Onlar xüsusilə şiə azlıqlarına dəstək verməklə məşğuldurlar. Bundan əlavə, son illərdə İranla sıx bağlı olan Livan Hizbullah hərəkatı Qərbi Afrikada kəskin şəkildə güclənib. Livan diasporu vasitəsilə fəaliyyət göstərir, orada müxtəlif hesablamalara görə 200-300 min nəfər var.

Hizbullah agentləri tez-tez qaçaqmalçılıq və narkotik ticarətində ittiham olunurlar və təşkilatla əlaqəli bəzi sahibkarlar ABŞ sanksiyalarına və viza məhdudiyyətlərinə məruz qalıblar. “Hizbullah”la paralel olaraq, İran İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun (SEPAH) birlikləri də Afrikada fəaliyyət göstərir və xaricdəki əməliyyatlar, ilk növbə-

iqtisadiyyata və ticarətə yönəldib, bunu on qat artıracağını vəd edib. 2022-ci ildə İranın Keniyaya ixracı 53,2 milyon dollar, idxalı isə 17,3 milyon dollar təşkil edib. 1997-ci ildən bəri ölkələr arasında ticarət dövriyyəsinin orta artımı 1,8% təşkil edir.

Rəisi Uqandada özünü daha inamlı hiss edib. Qeyd edək ki, iki ölkə arasındakı münasibətlər təkə ticarətlə məhdudlaşmış, həm də hərbi-texniki sahəyə təsir göstərir. Uqanda həm də ABŞ-ın təhlükəsizlik müttəfiqi sayılsa da, İranın nüvə proqramının inkişafını həmişə dəstəkləyib. 1986-cı ildən ölkəyə rəhbərlik edən prezident Yoveri Museveni sağlığında üç dəfə müxtəlif İran liderlərini qəbul etməyi bacarıb. Eyni zamanda o, Tehrana rəğbətini heç vaxt gizlətməyib. Ona görə də Uqandada İran prezidentinin adı çıxışlarını etməyə imkanı çatırtdı.

Turun son dayanacağı Zimbabvedir. Böyük Britaniya, Aİ və ABŞ-ın da sanksiyaları altında olan bu respublika İran prezidenti üçün “rahatlıq zonasına” çevrilib. Orada iranlı qonağı ailənin bir üzvü kimi qarşılayıblar. “Onu görəndə məni də görürsən. Məni görəndə onu da görürsən”, – Zimbabve prezidenti Emmerson Mnangagwa hava limanında iranlı qonağı qarşılayan həmvətənlərinə müraciət edərək deyib.

İki ölkənin nümayəndələri uzun müddətdir ki, Qərbin sanksiya siyasətinə qarşı vahid cəbhə kimi çıxış ediblər. Hələ 1979-cu ildə Zimbabve nümayəndə heyəti İranın yeni hakimiyyətini İslam inqilabının qələbəsi münasibətilə təbrik etmək üçün Tehrana gəlmişdi. 1996-cı ildə prezident Əli Əkbər Haşimi-Rəfsəncani hətta o zamankı Zimbabve prezidenti Robert Muqabenin

lərinə səfər edib. Ən fəal Mahmud Əhmədişad olub, o, ümumilikdə 23 dəfə, o cümlədən üç dəfə Senegalə, iki dəfə Sudan, Əlcəzir və Qambiyaya səfər edib.

Kəskin dönüş onun varisi Həsən Ruhani tərəfindən edilib. O, diqqətini Qərb ölkələri ilə danışıqlara yönəldib və faktiki olaraq Afrika istiqamətindən imtina edib. O, bunu yalnız ABŞ-ın 2018-ci ildə nüvə sazişindən çıxmasından sonra, Qərb dünyası ilə tam hüquqlu əməkdaşlığa ümidlər puç olanda xatırlayıb. 2020-ci ilin oktyabrında İran Xarici İşlər Nazirliyinin Afrika Departamenti Afrika ilə ticarət və iqtisadi əlaqələrin gücləndirilməsinə yönəlmiş yeni strategiya hazırlayıb. Amma bütün bunlar ritorika səviyyəsində qalıb. Həsən Ruhani qitəyə heç vaxt səfər etməyib və Tehran prezidenti olduğu illərdə yalnız üç Afrika liderini qəbul edib.

İran və Səudiyyə Ərəbistanı arasındakı rəqabət Afrika ilə münasibətlərin dinamikasına da mənfi təsir göstərmişdir. 2016-cı ildə Ər-Riyadın təzyiqləri ilə İranın mühüm ticarət tərəfdaşları hesab edilən Afrika Buynuzu bölgəsinin üç ölkəsi - Sudan, Cibuti və Somali İslam Respublikası ilə əlaqələri kəsib.

İndi Səudiyyə-İran münasibətlərinin normallaşması və nüvə sazişi üzrə danışıqların dalana dirənməsi fonunda prezident Rəisi Afrika ölkələrinə əməkdaşlıq üçün daha pragmatik strategiya təklif etməklə itirilmiş vaxtı kompensasiya etmək niyyətindədir.

Bu günə qədər İranın diplomatik nümayəndəlikləri qitənin 54 ölkəsindən yalnız 21-də fəaliyyət göstərir. Ancaq yalnız bu rəqəmlərə güvənməyə dəyməz. İranın xeyriyyə, humanitar, mədəni, təhsil, dini, siyasi və digər qeyri-dövlət strukturları onilliklərdir

də “Qüds” xüsusi təyinatlılarıdır. 2020-ci ilin sonunda İranın Tasnim xəbər agentliyi Əl-Qüdsün “strateji dərinliyə” nail olmaq üçün Afrika ölkələrində əməliyyatlar sahəsinə genişləndirəcəyini bildirib.

Səudiyyə Ərəbistanı ilə münasibətlərin normallaşmasından sonra iranlılar digər ərəb ölkələri ilə əlaqələri bərpa etməyə başlayıblar, əvvəllər onlarla münasibətləri sadə adlandırmaq olmazdı. Əgər Sudanla “soyuq dövr” cəmi bir neçə il davam edibse, İslam inqilabından sonra Mərakeş və Misirlə münasibətlər yaxşılaşmayıb. Bu ölkələrin hər ikisi İrani tərk etməyə məcbur olan Şah Məhəmməd Rza Pəhləvini qəbul edir. Qaçqan şahı hava limanında şəxsən qarşılayan Mərakeş kralı II Həsən Ayətullah Xomeynini bidətçi adlandırır. Bu ölkələrin İsrailə diplomatik əlaqələr qurması soyuqluğu daha da artırır.

Buna baxmayaraq, indi Tehran keçmişə addım ataraq pragmatik davranaraq Rabat və Qahirəyə yaxınlaşmaq qərarına gəlib. Lakin İranın “Hizbullah” vasitəsi ilə Rabatın müharibə apardığı Qərbi Səhranın Qurtuluş Xalq Cəbhəsinə hərbi-texniki, maliyyə və maddi-texniki yardım göstərdiyini nəzərə alsaq, Mərakeşlə əlaqələr yaratmaq o qədər də asan olmayacaq. Mərakeş İrani şiə prozelitizmində və Qərbi Səhranın müstəqilliyinə dəstək verməkdə ittiham edərək, 2009 və 2018-ci illərdə iki dəfə İranla əlaqələri kəsib. Hizbullahın Afrikadakı fəaliyyətindən və digər regional liderlərdən narazıdır. Buna baxmayaraq, İran iqtisadiyyatı kəskin döngələrdən keçməyə çalışır, bəzən dalana dirənir.

V.VƏLİYEV

Böyük Qayıdış: icra olunan genişmiqyaslı layihələr

Prezident İlham Əliyev: "Bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzura biz təqribən 12 milyard manata qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik"

Azərbaycanda proseslər müsbət istiqamətdə gedir, iqtisadi inkişaf tam təmin edilir və bir çox sosial layihələr davamlı olaraq icra olunur. Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir çağırışlara və yeni dövrün reallıqlarına uyğun həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində Azərbaycanda həyatın bütün sahələrində tərəqqi əldə olunub. Hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olan və xalqın etimadını doğruldan Cənab İlham Əliyev Prezidentliyi dövründə Azərbaycanı güclü və qüdrətli dövlətə çevirib. Verdiyi bütün vədlərə sadıq qalaraq, Azərbaycanı tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevirən Cənab İlham Əliyev xalqının alternativsiz lideri olduğunu öz fəaliyyəti ilə sübuta yetirib. Xalqın taleyüklü məsələləri dövlət başçımız tərəfindən həllini tapır. Qarabağın abadlaşması və yenidən qurulması istiqamətində irimiqyaslı layihələr reallaşdırılır, islahatlar həyata keçirilir.

Bildiyimiz kimi, yeni mərhələdə qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin məlum Sərəncamı ilə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" təsdiq edilmişdir. Bu prioritetlərə söykənən Azərbaycan Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əks olunmuş "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə dövlət başçısının 16 noyabr 2022-ci il tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" təsdiq edilib. Dövlət Proqramının əhatə dairəsini Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarına daxil olan ərazilər təşkil edir. Dövlət Proqramında əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı

Sus kəndlərinə də keçmiş məcburi köçkünlər qayıdacaqlar", - deyən Prezident Qayıdış proqramının ardıcılıqla aparıldığını və beləliklə, ilin sonuna qədər artıq beş yaşayış məntəqəmizdə - bir şəhər və dörd kəndimizdə vətəndaşların öz dədə-baba torpaqlarında tam məskunlaşacaqlarını bildirib: "Bütövlükdə Böyük Qayıdış proqramının birinci mərhələsində 100 yaşayış məntəqəsinin yenidən qurulması nəzərdə tutulur. Mən şəxsən 30 yaşayış məntəqəsinin - 8 şəhər, 22 qəsəbə və kəndin təməlinin qoyulmasında iştirak etmişəm. Baş planlar hazırlanıb təsdiqlənib, bir çox yerlərdə fəal inşaat işləri aparılır. Təbii ki, ilk növbədə, infrastruktur layihələri icra olunur. Çünki bu layihələr icra edilmədən biz vətəndaşları qaytara bilmərik".

"GÖRÜLƏN BÜTÜN İŞLƏR AZƏRBAYCAN HESABINA HƏYATA KEÇİRİLİR"

yaşayış ərazilərində çoxmənzilli binaların tikilməsi təklif edilir. Şəhərdə xəstəxana, işğal və Zəfər muzeylərinin yerləşəcəyi Memorial Park, məktəbəqədər və tam orta təhsil müəssisələri, peşə məktəbi, həmçinin mədəniyyət və turizm obyektləri də yaradılacaq.

"İLİN SONUNA QƏDƏR BİZİM ARTIQ BEŞ YAŞAYIŞ MƏNTƏQƏMİZDƏ - BİR ŞƏHƏR VƏ DÖRD KƏNDİMİZDƏ VƏTƏNDAŞLAR ÖZ DƏDƏ-BABA TORPAQLARINDA TAM MƏSKUNLAŞACAQLAR"

"Mən Laçın şəhərinin timsalında bunu deyə bilərəm ki, cəmi səkkiz ay ərzində şəhərin böyük hissəsi tamamilə bərpa edilib və yeddi yüzdən çox ailə üçün burada həm fərdi evlər, həm çoxmənzilli evlər hazırlanır. Laçın şəhərinin gələcək inkişaf planı ilə bağlı əlavə addımlar da atılacaq", - deyən Cənab Prezident bildirib ki, bu sahədə görüləcək işləri daim diqqət mərkəzində saxlamalıyıq: "Deyə bilərəm ki, mənim gündəlik fəaliyyətimdə bu məsələ bu gün birinci yerdə dayanan məsələdir və biz daim bütün işlərə nəzarət edirik. Hökumət üzvləri və digər rəsmi şəxslər müntəzəm olaraq azad edilmiş bölgələrə ezam olunurlar. Biz hər şeyi planlı şəkildə edirik, orada ən yüksək standartlar tətbiq edilir və edilməlidir. Bütövlükdə nəzərdə tutulmuş investisiya proqramı əsasında bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzura biz təqribən 12 milyard manata qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik. Onu da bildirməliyəm ki, görülən bütün işlər Azərbaycan hesabına həyata keçirilir. İki məktəb istisna olmaqla, qalan bütün infrastruktur, inşaat

100 illik yubileyi xatırlanır Ulu Heydərini!

Mürsəlova Ofelya Mürsəl qızı ADPU-nun Pedaqogika kafedrasının sabiq baş müəllimi

Qaytara bilmərik bu gün dünəni Xəyallar aparır keçmişə mənə. Qarşımda canlanır Onun surəti, O ciddi görkəmi, nurlu ələmi Qəlbim xatırlayır Ulu Heydəri!

O, elmin, təhsilin carçısı ıdı, Yetimin, kasıbın qayğısı ıdı. Rüşvətxor, dələduz Ona yad ıdı Xalqına xidməti əvəz olunmaz... Xalq daim xatırlar Ulu Öndəri!

Allahın sevdidi O böyük İNSAN, Dünyada zəhmətlə qazandı ad-san. Qara səhər dönüb oldu Ağ səhər Gülüstandır, bax bizim Azərbaycan Dövlətin rəhbəri bu gündür İlham!

İşğaldan azaddır artıq Qarabağ, Qəlblərdən silindi ən böyük bir dağ. Köçkünlər qayıdır el-obasına Zəfər bayrağıyla canlanır torpaq Rəhmət diləyirlər El Atasına!

məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və həyata keçiriləcək tədbirlər prioritet olaraq əksini tapıb. "Azad edilmiş bölgələrdə biz hər şeyi planlı şəkildə edirik və ən yüksək standartlar orada tətbiq edilir". Bu fikirləri Prezident İlham Əliyev 2023-cü ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə deyib. "Bütövlükdə nəzərdə tutulmuş investisiya proqramı əsasında bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzura biz təqribən 12 milyard manata qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik", - deyən dövlətimizin başçısı əlavə edib ki, iki məktəb istisna olmaqla, bütün qalan infrastruktur, inşaat işləri Azərbaycan büdcəsi hesabına həyata keçirilir və Azərbaycan dövlət şirkətləri tərəfindən reallaşdırılır. Bütün güclərin səfərbər olduğunu bildiren dövlət başçısı görülmüş və görülməli işləri diqqətə çəkib. Bildiyimiz kimi cari ildə keçmiş məcburi köçkünlər Talış kəndinə və Laçın şəhərinə qayıdıblar. "İlin sonuna qədər Laçın şəhərinin Zabux və

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun qazandığı Zəfər nəticəsində keçmiş məcburi köçkünlər 30 ildən sonra könüllü olaraq təhlükəsiz və yaşayış üçün yararlı olan doğma yurdlarına qayıdırlar. Artıq işğaldan sonra digər ərazilərimiz kimi, Laçın da böyük quruculuq meydanına çevrilib. Ağalı və Talış kəndindən sonra əzəli torpaqlarımızın sahibləri olan laçınlıların da bir qismi öz yurdlarına qayıdırlar. Azərbaycanın iqtisadi gücünün, dinamik inkişafının göstəriciləri sırasındadır. 7-8 ay ərzində 700 bina inşa edildi. Artıq 764 ailə Laçın şəhərində yaşaya bilər. Laçın şəhərinin Baş planı hazırlanıb. təqdim edilib. Plana əsasən, Laçın şəhəri "ağıllı idarəetmə", müasir qabaqcıl təhsil və inklüziv mobillik həlləri ilə seçilən davamlı və innovativ mərkəzə çevriləcək. Baş plan layihəsində təbii yaşılıqlarla əhatələnmiş şəhərin tarixən mövcud olmuş təxminən 258 hektar məskunlaşma ərazisində həyətəyən sahəsi olan fərdi evlərə üstünlük verilib. Bununla yanaşı, çoxfunksiyalı zonalarda və digər

işləri Azərbaycanın büdcəsi hesabına və Azərbaycanın dövlət şirkətləri tərəfindən həyata keçirilir". İşğaldan azad edilmiş bütün ərazilərimizdə, o cümlədən Laçın rayonunda abadlıq-quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir. Yeni yollar salınır, infrastruktur qurulur, kəndlər, qəsəbələr bərpa edilir. Planlı və sistemli şəkildə görülən bütün işlər bilavasitə dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyevin nəzarəti altındadır. Cari ilin sentyabr ayına qədər Zabux kəndini də tamamilə inşa edib zabuxluların sərəncamına veriləcəkdir: "İlin sonuna qədər Laçın şəhərinin Zabux və Sus kəndlərinə də keçmiş məcburi köçkünlər qayıdacaqlar. Qayıdış proqramı ardıcılıqla aparılır və beləliklə, ilin sonuna qədər bizim artıq beş yaşayış məntəqəmizdə - bir şəhər və dörd kəndimizdə vətəndaşlar öz dədə-baba torpaqlarında tam məskunlaşacaqlar. Bütövlükdə Böyük Qayıdış proqramının birinci mərhələsində 100 yaşayış məntəqəsinin yenidən qurulması nəzərdə tutulur", - deyə Prezident bildirib. Mühəribədən ötən müddət ərzində görülən işlər bu ərazilərdə əzəli sakinlərin tam yaşayışının təmin edilməsinin təzahürüdür.

yışının təmin edilməsinin təzahürüdür.

"BİZ AYRILAN HƏR BİR VƏSAİTƏ BÖYÜK QƏNAƏTLƏ YANAŞMALIYIQ VƏ ŞƏFFAFLIQ TAM TƏMİN EDİLMƏLİDİR"

Bildiyimiz kimi, ərazilərin azad olunmasından dərhal sonra genişmiqyaslı yenidənqurma işlərinə start verilmişdir. Azərbaycan yalnız özünün maliyyə resurslarına arxalanaraq, yeni şəhər və kəndlər salır. 2021-ci ildə bu məqsədlə dövlət büdcəsindən 1,3 milyard, 2022-ci ildə isə 2,2 milyard ABŞ dolları məbləğində vəsait ayrıldı. Bölgələrdə elektrik enerjisi ilə bağlı layihələr icra edilməkdədir. İcməli su və bununla bağlı işlər, kənd təsərrüfatı işləri, yüzlərlə məktəb, xəstəxana, idman kompleksləri, mədəniyyət ocaqlarının inşası, habelə digər irihəcmli işlər Böyük Qayıdış çərçivəsində reallaşdırılacaqdır. Yaşıl enerji zonası elan edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə genişmiqyaslı layihələr həllini tapacaqdır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

14 iyul 1969-cu ildən başlayan böyük siyasi kurs

Xəzər rayonunda Ümummilli liderin siyasi hakimiyyətə gəlişi ilə bağlı tədbir keçirilib

Xəzər Rayon İcra Hakimiyyətinin və Yeni Azərbaycan Partiyası Xəzər Rayon Təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycanda birinci dəfə siyasi hakimiyyətə gəlişi ilə bağlı "14 iyul 1969-cu il: Müstəqil və qüdrətli Azərbaycanın təməlinin qoyulduğu gün" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib. SİA xəbər verir ki, tədbirdə Xəzər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elşən Salahov, YAP Xəzər Rayon Təşkilatının sədri Namiq Əhmədov, Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə heyətinin üzvü, YAP Xətai Rayon

Təşkilatının sədri Vüqar Rəhimzadə, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru, "Səs" qəzetinin baş redaktoru Bəhrüz Quliyev, RİH başçısının müavini, RİH başçısı Aparatının şöbə müdirləri, Xəzər Rayon Ziyalılar Cəmiyyətinin sədri Təvəkkül Səlimov, rayonun təhsil, səhiyyə, idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərləri, şəhid ailələrinin üzvləri və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak edib.

Yeni Azərbaycan Partiyası Xəzər Rayon Təşkilatının inzibati binasında keçirilən tədbirdə qonaqlar öncə Ulu Öndər Heydər Əliyevin büstü önünə gül dəstələri düzərək əziz xatirəsini ehtiramla yad edib və Ümummilli liderə həsr olunmuş foto sərgi ilə tanış olublar. Tədbir Ümummilli lider Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü naminə canından keçən şəhidlərimizin əziz xatirələrinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb.

Giriş sözü ilə çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası Xəzər Rayon Təşkilatının sədri Namiq Əhmədov Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursundan söz açıb, 1969-cu ildən onun Azərbaycana rəhbər seçilməsi, tariximizə ölkəmizin sürətli və uzunmüddətli inkişafının əsasını qoyması kimi daxil olduğunu qeyd edib. N.Əhmədov bu günün tarixi əhəmiyyətini qeyd edərək, müstəqil dövlətimizin qurulmasında və möhkəmlənməsində Ümummilli lider Heydər Əliyevin misilsiz xidmətlərindən danışdı və son onilliklər ərzində qazanılan uğurların Ümummilli liderin adı ilə bağlı olduğunu vurğulayıb.

Tədbirdə çıxış edən Xəzər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elşən Salahov şəxsiyyətini meydana gəlib formalaşmasında tarixi şəraitin yarandığı zaman millətə, torpağına qəlbən bağlı olanlar, eyni zamanda cürətinə, qabiliyyətinə, istedadına, biliyinə və liderlik bacarığına arxalanıb həyatları bahasına olsa belə xalqların tarixini yaradan insanların az olduğunu qeyd edərək, Ümummilli lider Heydər Əliyevin məhz belə şəxsiyyətlərdən olduğunu vurğulayıb. E.Salahov qeyd edib ki, 14 iyul 1969-cu il Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin plenumunda Heydər Əliyevin Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilərək respublikanın rəhbəri olması, xalqımızın tarixi və taleyində əhəmiyyətli dönüşün başlanğıcı, eyni zamanda ölkəmizin inkişafının əsasının qoyulduğu tarixdir. Ümummilli lider Heydər Əliyev o mürəkkəb tarixi şəraitdə ölkəmizi keçmiş ittifaqın ən qabaqçılıq respublikalarından birinə çevirmək üçün qısa müddətdə bütün sahələrdə geniş islahatlar proqramı həyata keçirməklə əslində, gələcək müstəqil və güclü Azərbaycanın əsasını qoyub.

14 iyul 1969-cu ildən başlayan böyük siyasi kurs Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən çox uğurla davam etdirilir və bunun nəticəsidir ki, müasir, demokratik, müstəqil Azərbaycan dünya səviyyəsində mühüm strateji mərkəzə, Cənubi Qafqaz regionunun liderinə, transmilli layihələri reallaşdıran və mötəbər beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edən qüdrətli dövlətə çevrilib. 44 günlük Vətən Müharibəsinə toxunan E.Salahov bildirib ki, Ali Baş Komandan, möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi və qətiyyəti, müzəffər ordumuzun qəhrəmanlığı sayəsində 44 günlük Vətən Müharibəsində qazanılmış tarixi zəfər, ölkəmizin gücünün və qüdrətinin nümayişi, Azərbaycanın dünyada artan nüfuzunun böyük göstəricisidir.

Sonra "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, "Səs" qəzetinin baş redaktoru Bəhrüz Quliyev, Xəzər Rayon Ziyalılar Cəmiyyətinin sədri Təvəkkül Səlimov, şəhid anası Məleykə Məcidova çıxış ediblər. Çıxış edən natiqlər bu günün dövlətimiz üçün əhəmiyyətindən danışaraq Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanda tarixindəki əvəzsiz rolunu vurğulayıblar.

Poeziya ruhun cəmiyyətə, insan psixologiyasına təsiri ilə zamanla insan arasında olan dərin bağlantını əks etdirən sənət aləmidir. Onun diqtəsi qədər insan ruhuna, insan qəlbinə nüfuz edə biləcək dəyərli qüvvə yoxdur. Poeziyanın ən mükəmməl nümunələri, məhz idrakın kainatla bağlı olduğu zamanda, eləcə də, həyatı dərk etmək zamanı meydana çıxır. Ruhunu incə, nəcis və səmimi olan şəxslər, məhz şairlik iddiası ilə fikir dünyasından qaynaqlanan ideyaları sənət dünyasına bəxş edirlər. Tanrının yaratdığı insanlar sırasında Ona yaxın olan da məhz şair, söz əhlidir.

75 ilin zirvəsində

Əlbəttə ki, söz əhli ilə müəllimlik, insanlıq bir tərəzidə olanda belə məqamda dünyanın biçimində Tanrının yaratdığı varlıq uca zirvədə öz taxtacını qurur. Azərbaycan poeziyasına kiçik yaşlarından qədəm qoyan Azərbaycan və dünya klassikasını əziz edən Ofelya xanım Mürsəlova kövrək addımlarını poeziya aləminə ata-ata hər ömründən düşən yarpağı yaşadığı illərin salnaməsinə həkk edib. Bu gün isminin qarşısına şair və pedaqoq adların şərəflə həkk edən qəhrəmanımızın 75 yaşını tamam olur. Ömrünün səhifələrini zəhmət və istedadla yazan Ofelya xanımın özünəməxsus tərcümeyi-halı var. Hər kəsin özündən bixəyir olaraq yaşadığı həyatın hökmünü verən zaman, onu nizamlayan və fərdlərin keyfiyyətlərini üzə çıxarmasında qərar verən illər və bu məsafədə istedad və zəhmətin fəvqündə duran amillər, məhz onun həyat naxşını salır. Neçə onillikləri yola salmış və ömrünün kamil bir zamanında hesabatını nizamlayan və bu yaşantılarının müqabilində özü-özünə məsuliyyətlə yanaşan Ofelya xanım Mürsəlovanın da həyat və fəaliyyəti zamanın ölçüsündə zəngin və maraqlı görünür.

Bu gün onilliklərin hesabatında Ofelya xanımın şair, publisist, pedaqoq olaraq xarakteristikası, cizgiləri yaşantılarında öz əksini tapıb. Ofelya xanım gənclik dövründə öz yaşadıklarından fərqlənən bir xanım olduğundan hələ tələbə iken göstərilən etimadın qarşısında böyük uğurları həyat yoluna həkk etmişdir. Belə ki, Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinin tələbəsi olan Ofelya xanım 1971-ci ildən respublika tələbələri adından 13-cü çağırış Azərbaycan Respublikasının ilk tələbə deputatı seçilmişdir. Bu etimad ona Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən göstərilmişdir. Tələbə ictimaiyyətini ətrafında birləşdirən, fikirləri ilə yaşadıklarının ictimai həyatına bərbəşə müdaxilə edərək, onların həyat yoluna işıq salmağa cəhd göstərən Ofelya xanım potensialından yararlanaraq yaşadıklarının sevimlisi olmuş, eləcə də, vətənpərvərlik hissləri ilə öz torpağına xidməti amal olaraq həyat yoluna vəsiqə etmişdir. Elmi potensialını artırmaq, Azərbaycan üçün gərəkliliyi ziyalıya çevirmək məqsədi ona 1976-cı ildə Stavropol vilayətinin Orçenkidze (indiki Vladıqafqaz) şəhərində osetin, çeçen-inquş dilləri üzrə qiyabi aspiranturaya daxil olmağa sövq etmişdir. Təhsilini başa vuran Ofelya xanım 1978-ci ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin ümumi pedaqogika bölməsində baş müəllim vəzifəsinə təyin olunmuşdur. 40 il bu təhsil ocağında pedaqoji fəaliyyətini davam etdirib. Yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması sahəsində səmərəli pedaqoji fəaliyyətinə görə universitetin 90 illik yubileyi münasibətilə təhsil naziri Misir Mərdanov tərəfindən fəxri fərmanla təltif edilmişdir. Onu da vurğulayaq ki, o, 1985-1989-cu illərdə isə Moskva Beynəlxalq Hüquq İnstitutunun qiyabi şöbəsində təhsilini davam etdirmişdir. Mənəli ömür yolunu yazan Ofelya xanım şaxəli həyat yolunda bir sıra kitabların müəllifi olaraq tanınıb. Pedaqoji fəaliyyətdə olduğu illərdə o, bir çox elmi məqalələrin və tezislərin müəllifinə çevrilib. Dinin elmi fəlsəfəsini yaradıcılığında şərh edən və onun təfərrifatını izahını yaradıcı nöqtəyi-nəzərdən yanaşan Ofelya xanım "Qurani-Kərim"də Allahla insan münasibətləri", "Məhəmməd Peyğəmbərin kəlamları və insan ruhunun tərcüməsi" məqalələri məhz bu mövzuda qələmə alınan nümunələrdir. Azərbaycanın ictimai-siyasi, mədəni həyatı onun yaradıcılıq yolundan kənar ötməmişdir. Belə ki, "Heydər Əliyev təhsil sahəsindəki islahatların banisidir", "Mir Cəlal Paşayev: gərəkliliyi nasirin şəxsiyyətinə və yaradıcılığına tarixi və müasir baxış", "Unudulmaz alim Mir Cəlal Paşayev" və digər məqalələri Ofelya xanımın araşdırmaları,

Azərbaycan tarixinə, ədəbiyyatına olan məhəbbətinin fəvqündə qələmə alınmışdır. Daim axtarışda olan və zaman üçün aktual olan mövzularda müraciət edən Ofelya xanım "Heydər Əliyev fenomeni elmin inkişafında sönməz ciğirdir", "Mir Cəlal Paşayev: şəxsiyyətinə və yaradıcılığına tarixi və müasir baxış" tezisləri elmi konfransların materialları əsasında ərsəyə gəlmişdir. Bütün bunlarla yanaşı, onun elmi əsərləri də yaradıcılığını şaxələndirən amil olaraq diqqətini çəkir. Belə ki, "Qurani-Kərimdə əxlaq təbiyyəti", "Qurani-Kərimdə elmi biliklərin mənimsənilməsi", "İnam tərbiyyəsi haqqında", "Mir Cəlal Paşayev hekayələrində vətənpərvərlik motivləri", "Mir Cəlalın satirik və yumoristik hekayələrində gülüşün tərbiyyəvi əhəmiyyəti" və onlarla belə elmi əsərləri pedaqoji tədqiqatların axtarış və tapıntıların müqabilində geniş oxucu kütləsinə təqdim edilmişdir. Bu nümunələrin hər birində Ofelya xanım insan düşüncəsinə təsir edən, onun daxili dünyasına nüfuz edən və cəmiyyətə sağlam ruhlu insanların tərbiyyə olunmasına xidmət edən dəyərləri qabartmış və öz düşüncəsinin süzgecindən keçirən hər bir ali hissələri bu və ya digər əsərlərində əsas xətt olaraq təqdim etmişdir.

Onun yaradıcılığının bir qolunu poeziyası təşkil edir. Fikirlərini bədiiləşdirən, nəzmə köçürən Ofelya xanımın "Mənim ömür karvanım", "Allaha inanmaq lazımdır" kitablarından məhz qapalı dünyasından soruqlar alırıq. Uşaq yaşlarından jurnal və qəzetlərində şeirləri ilə çıxış edən Ofelya xanım hələ tələbə iken fəhlə yataqxanalarında əbədi-bədi gecələrində şeirləri ilə insanlarm qəlb dünyasına siyahı edib bilməmişdir. Ofelya xanımın yaradıcılıq dünyasını zintələndirən "Etiraf", "İstəmədən doğuluruq", "Şəhidlərə", "Vətən nəğməsi", "Şəhidlərin nəğməsi", "Dünya" və digər şeirlərində şairin daxili dünyasının çırpıntıları, vətən sevgisi özünü buruzə verir. Son illərdə həyatın ictimai-siyasi hadisələri ilə bağlı qələmə aldığı şeirlərdə Ofelya xanımın haqq səsi, vətənlə bir vuran qəlbinin səsi eşidilir.

**Qarabağ uca tut daim başını
Səslə öz qoynuna türk qaradaşını
Əzizlə hünərvər can sıradaşını
Səfalı torpaqda qurun-yaradın
Bütün cahən görsün bu təmtərağı
Enilməzdir Azərbaycan bayrağı!**

Ofelya xanım psixoloq, təvəzökar insan, istedadlı qələm sahibi və ən əsası isə gözəl pedaqoq olması ilə hər zaman ətrafında olan insanların sevgi və qayğısı ilə əhatə olunub. Onun ictimai fəaliyyəti diqqətdən kənar qalmır. Ofelya xanım 75 illik yubileyi münasibəti ilə Səbail rayonunun ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə, rayon icra hakimiyyəti tərəfindən Fəxri fərmanla təltif olunub. Eyni zamanda "Səs" Media Qrupunun rəhbəri Bəhrüz Quliyev tərəfindən "Uzun illər ardıcıl əməkdaşlığa görə" diplomla təltif edilib. Diplomun təqdim etmə mərasimindən çıxış edən Bəhrüz Quliyev yubileyi təbrik edərək, ona can sağlığı və böyük yaradıcılıq uğurları arzulayıb. Bu sevincini bizimlə bölüşən Ofelya xanım fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinə görə minnətdarlıq hissini ifadə edib. Cəsarətli, sözünün gücü, inamı, sadəliyi, paklığı ilə seçilən Ofelya xanım ömür yolunda portretinin yaradılmasına müvəffəq olmuş və şövqlə, böyük sevgi ilə həyatın müdriklik, kamillik dövrünü yaşamaqda davam edir. 14 iyul tarixində yubileyini - yaşadığı onilliklərin baharını qeyd edən Ofelya xanıma Tanrının bəxş etdiyi ömür karvanını beləcə mətənətlə, alnıaçıq davam etdirməyi arzulayıyıq.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Qüdrətli Azərbaycan Heydər Əliyevin şah əsəridir!

1969-1982-ci illər Azərbaycan tarixinə intibah dövrü kimi daxil olmuşdur.

Növbəti olaraq çıxış edən tarix üzrə fəlsəfə doktoru Cəbi Bəhramov qeyd etdi ki, Heydər Əliyev bütün dövrlərdə öz doğma xalqına sədaqətlə xidmət etmiş, Sovet Azərbaycanı dövründə - 1969-82-ci illərdə Azərbaycanı ən geridə qalmış yerlərdən ən qabaqcıl yerlərə gətirib çıxarmışdır. Müstəqil Azərbaycanın sənaye və iqtisadi potensialı məhz o illərdə formalaşmışdır. Məhz o illərdə yetişmiş kadrlar müstəqil

14 iyul 2023-cü il tarixdə "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində "14 iyul 1969-cu il: Müstəqil və qüdrətli Azərbaycanın təməlinin qoyulduğu gün" və "YAP Pirallahı rayon təşkilatının yaradılmasının 10 illiyi" mövzularına həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə Pirallahı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vasif İmanov, AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Misir Mərdanov, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, AMEA A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun Qərbi Azərbaycan tarixi şöbəsinin müdiri Cəbi Bəhramov, "Səs" qəzetinin baş redaktoru, Səs Media Qrupunun təsisçisi və rəhbəri Bəhruz Quliyev, RİH başçısı yanında Şura üzvləri, YAP Pirallahı rayon Təşkilatının sədri Emil Abasov, Pirallahı Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aparatının məsul əməkdaşları, Rayon Ağsaqqallar Şurasının üzvləri, rayon ərazisində fəaliyyət göstərən idarə, müəssisələrin və Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının nümayəndələri, müharibə veteranları və fəal gənclər iştirak etmişdir.

SİA xəbər verir ki, Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binasının birinci mərtəbəsində Ümummilli lider Heydər Əliyevin büstü qarşısına gülqoyma mərasimi ilə başlayan tədbir Azərbaycan Respublikasının dövlət himninin səsləndirilməsi və Ümummilli lider Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə öz işinə başlamışdır. Daha sonra mövzularla əlaqədar videoçarx nümayiş olunmuşdur.

Tədbirdə çıxış edən Səs Media Qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev vurğuladı ki, Ulu Öndərin qəlbi tam mənada Azərbaycanla döyünürdü və O, hər zaman, hər dəqiqə ölkəsi, xalqı haqqında düşüncə, gələcək planlar üzrə yorulmadan çalışırdı. Nətiq qeyd etdi ki, 1969-cu ilin 14 iyulu xalqımızın, Azərbaycanımızın yeni tarixinin dönüş mərhələsinin başlanğıc nöqtəsidir və bu gün biz həmin dövr bərədədanışanda vurğulamalıyıq ki, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin

söykəndiyi təməl prinsiplər məhz Heydər Əliyevin uzaqqöhrən siyasəti nəticəsində yaradılmışdır.

Daha sonra çıxış edən AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Misir Mərdanov Pirallahıda olmaqdan məmnunluğunu ifadə etdi. Nətiq bildirdi ki, Azərbaycan xalqı yeni əsrə və yeni minilliyə məhz Heydər Əliyev zəkasının işığında qədəm qoymuşdur. Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə Heydər Əliyev özünün qeyri-adi idarəçilik bacarığı, polad iradəsi və yüksək vətənpərvərliyi sayəsində, uzaqqöhrən və məqsədyönlü qərarları ilə qısa müddətdə respublikamızda sosial-iqtisadi, elmi-texniki və mədəni sahələrin inkişafında böyük sıçrayışa nail olmuşdur. Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1969-cu il iyulun 14-də keçirilmiş plenumunda Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilmiş və beləliklə, rəhbərlikdə olduğu

Azərbaycanda və bu gün də fəaliyyət göstərərək bizim ümumi inkişafımızı təmin edirlər. Nətiq vurğuladı ki, Azərbaycan xalqının faciələri Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətdən getməsindən sonra başlamışdır. 1987-ci ildə istefa verməsindən iki həftə keçməmiş erməni millətçiləri və onların sovet iqtidarında olan himayədarları ovaxtkı Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Azərbaycanın tərkibindən çıxarılıb Ermənistanın tərkibinə verilməsi ilə bağlı məsələ qaldırılmışdır. Əgər Heydər Əliyev hakimiyyətdə təmsil olunsaydı, heç vaxt erməni millətçiləri bu çirkin əməllərə əl atmağa cürət etməzdilər.

Çıxış edən ARDNŞ-nin Neft Kəmərləri İdarəsinin Dübəndi İstehsalat Bölmünün rəisi Elxan Məmmədov hazırda rəhbərlik etdiyi müəssisənin Ulu Öndərin neft siyasətinin bir hissəsi olduğunu qeyd etdi. E.Məmmədov vurğuladı ki, Azərbaycan Respublikası Heydər Əliyev dühasının şah əsəridir. Güclü, getdikcə daha da qüdrətlənən dövlətimizin qazandığı bütün uğurlar üçün biz dünya şöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyevə borcluuyq.

Daha sonra çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Pirallahı rayon təşkilatının sədri Emil Abasov, qeyd etdi ki, ötən il Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu, dünənin, bu günün və gələcəyin partiyası kimi dəyərləndirdiyi, hazırda Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə uğurla inkişaf edən, regionun ən böyük siyasi təşkilatı olan Yeni Azərbaycan

Partiyasının təsis edilməsinin 30 il tamam olub. Bu il işə paytaxtın ən gənc rayonu olan Pirallahıda yaradılmış YAP Pirallahı rayon təşkilatının 10 illik yubileyidir. Qısa tarixinə baxmayaraq YAP Pirallahı rayon təşkilatı böyük uğurlar qazanmışdır. Partiyanın hazırda 6241 üzvü vardır ki, bu, rayon əhalisinin 30 faizindən yuxarıdır. Bu göstərici ilə Pirallahı rayonu partiya üzvlərinin əhalinin sayına nisbətində görə ən öncül yerlərdə qərarlaşır. Daha sonra E.Abasov 10 il ərzində partiyanın əldə etdiyi uğurlar, həyata keçirdiyi işlər və qarşıya qoyulmuş məqsədlərlə bağlı geniş nitqlə çıxış etdi.

Yekun olaraq çıxış edən RİH başçısı Vasif İmanov, ilk növbədə 3 il öncə baş verən və ölkəmizin 44 günlük Vətən müharibəsindəki böyük zəfərinin ilk mərhələlərindən olan Tovuz döyüşlərini xatırlatdı və 14 iyul tarixinin həm də general-mayor Polad Həşimov və polkovnik İlqar Mirzəyev inşəhadətə ucalmaqlarının ildönümü olduğunu qeyd etdi. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanları hörmətlə anıldı.

Daha sonra RİH başçısı qeyd etdi ki, 1969-1982-ci illərdə Azərbaycanın inkişaf tarixinin dinamikası belə bir fikri təsdiq edir ki, Heydər Əliyevin 1969-cu ildə hakimiyyətə gəlişindən sonrakı dövr, əslində, respublikamızın müstəqil dövlətquruculuğuna aparar yol olmuşdur. Heydər Əliyevin böyük əməyinin nəticəsində həyata keçirilən dəyişikliklərin həcminə, ictimai-iqtisadi islahatların əhatəliyyətinə görə 70-80-ci illər Azərbaycanın tarixində ən parlaq səhifələr təşkil etmişdir. 70-ci illər

dən başlanan iqtisadi inkişaf, milli-mədəni dirçəliş, milli özünüdərk duyğularını, milli ruhun yüksəlişi xalqımızın illərdən bəri qəlbində yaşatdığı milli dövlətçilik ideyasının milli azadlıq mübarizəsində əsas hərəkətverici qüvvəyə çevrilməsində mühüm zəmin oldu. 80-ci illərin sonu - 90-cı illərin əvvəlində müstəqillik uğrunda mübarizənin yüksəlişi Heydər Əliyevin rəhbərliyinin birinci mərhələsində əldə edilmiş iqtisadi canlanma və milli mübarizlik ruhunun təşəkkülü nəticəsində mümkün oldu. O da məmnuniyyətlə qeyd edildi ki, Ulu öndər 14 iyul plenumundan dərhal sonraplenumda iştirak edən Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin katibi İvan Vasilyevič Kapitonov ilə birgə Neft Daşlarına səyahət etmişdir.

RİH başçısı nitqinin sonunda YAP Pirallahı rayon təşkilatının 10 illik yubileyi münasibətilə partiya üzvlərini təbrik etdi və onlara bundan sonrakı fəaliyyətlərində müvəffəqiyyətlər arzu etdi. Vurğulandı ki, təşkilatın hər bir üzvü Azərbaycanı bugünkü inkişaf səviyyəsinə gətirib çıxaran ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətinin, ideyalarının təbliğatçısı olmaqla bərabər, partiyanın Nizamnaməsinə və Proqramına uyğun olaraq qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurlu icrasına öz töhfəsini verməyə səy göstərməlidir.

Tədbirin sonunda rayonun ictimai-siyasi həyatında fərqlənən və YAP Pirallahı rayon təşkilatının fəaliyyətində fəallıqları ilə seçilən bir qrup şəxsə Fəxri Fərmanlar və qiymətli hədiyyələr təqdim olundu.

Yaşar Əhmədov Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin "Humanitar fənlər" kafedrasının dosenti

Bu gün Ümummilli lider Heydər Əliyev şəxsiyyəti xalqın tarixində, onun milli siyasi təkəkküründə, dövlətçilik şüurunda əsaslı mənə yükü daşıyan qeyri-adi fenomenə çevrilmişdir-bu fenomeni bu böyük insanın öz millətinə, Vətəninə həsr olunan şərəfli ömür yolu, bir qərindən artıq Azərbaycana rəhbərlik fəaliyyəti, xalqın öz həqiqi liderinə olan böyük sevgisi və inamı yaratmışdır və bu gün də Ümummilli liderin xatirəsi onu həmişə əziz tutan milyonları bir daha öz işığına toplaya, öz nuruna bürüyə bilir.

Böyük xalqlar kimi bizim xalqımızın da tarixdə özümzəməxsus imzası var, onun yaratdığı dövlətlər Yaxın və Orta Şərqdə çox ciddi tarixi izlər qoymuşdur. Dövlətçilik yaşadığımız tarixi dövrün reallıqları ilə tarixi keçmişimiz arasındakı əlaqələrin bərpa olunması və bunun hər bir formada insanlara çatdırılmasıdır. Dövlətçilik dedikdə, ilk növbədə tarixdən bizə ötürülən, nəsilərlə əxz etdiyimiz, qazandığımız həmin dövlət prinsiplərinin saxlanması, qorunması yada düşür. Hər bir xalq üçün birinci onun dövlətidir-əgər dövlət yoxdursa, heç bir ideologiya və prinsiplərdən danışmaq olmaz. Dövlətin qorunmasını, onun müstəqilliyin möhkəmləndirilməsini başlıca amil hesab edən Ulu Öndər deyirdi: "Milli ideologiya, ilk növbədə dövlətçilikdən ibarətdir. Dövlətçilik bu gün və gələcəkdə bizim hər bir vətəndaşımızın, cəmiyyətin, dövlətin əsas vəzifəsidir. Dövlətçilik Azərbaycanın müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü qoruyub saxlamaqdır, Azərbaycanın müstəqilliyini möhkəmləndirməkdir. Dövlətçilik hər bir vətəndaşın qəlbində olmalıdır. Ona görə hər bir vətəndaş vətənpərvərlik hissləri ilə yaşamaqlıdır və bizim partiyamız, bütün dövlət orqanları, bütün təbliğatımız Azərbaycanda dövlətçiliyi inkişaf etdirmək üçün hər bir vətəndaşda milli vətənpərvərlik hisslərini yaratmalıdır. Milli vətənpərvərlik hissləri hər bir vətəndaşda o qədər güclü olmalıdır ki, hər bir vətəndaş milli mənafeyi öz şəxsi mənafeyindən, öz şəxsi yaşayışından, öz şəxsi həyatından – hər şeydən üstün tutsun".

Ümummilli lider böyük siyasət ustası olaraq hər bir fərdin maraq və mənafeələrini təmin etmədən, ədalət meyarını qorudan güclü dövlət yaratmağın mümkünsüzlüyünü hər zaman vurğulamış, vətəndaşlara göstərilən hüquqi yardımın səviyyəsinin müntəzəm surətdə artırılmasının əsas təşəbbüskarı kimi çıxış etmişdir. Ulu öndərin rəhbərliyi altında hazırlanaraq qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası dövlətimizin tarixində hakimiyyət bölgüsü prinsipinin, demokratik - hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğunun hüquqi əsaslarının, insan hüquq və azadlıqlarının qeyd - şərtsiz

təmin olunmasının bünövrəsini qoymuşdur. Azərbaycan demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət kimi ilk dəfə olaraq insan hüquqlarının prioritetliyini və hakimiyyət bölgüsünü özünün gələcək inkişaf yolu kimi seçmişdir. Demokratik tələblərə tamamilə cavab verən bu ali sənəd müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası kimi tarixilik qazanmışdır.

Ulu öndər qeyd edirdi ki, Azərbaycanın demokratik dövlət olmasını şərtləndirən əsas meyarlardan biri də xalqın hakimiyyətin əsas mənbəyini təşkil etməsi və idarəçilik mandatının yalnız xalqa malik olmasıdır. Öz fəaliyyətində hüquq rəhbər tutmayan, əsas insan hüquq və azadlıqlarını təmin etməyən, qanunun aliliyinə söykənməyən, ictimai həyatın bütün sahələrini qanunlar əsasında idarə etməyən sistem hüquqi ola bilməz. Bu mənada, Azərbaycanda hakimiyyətin əsas mənbəyi kimi xalq və əsas məqsədi kimi onun maraqlarının təmin edilməsini qəbul etməsi, eyni zamanda hüquqi dövlətin mövcudluğunu şərtləndirir. Respublikamızda dövlət hakimiyyəti daxili məsələlərdə yalnız hüquqla, xarici məsələlərdə isə ölkəmizin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn müddəalarla məhdudlaşır.

Müstəqil Azərbaycan böyük dünya siyasətində qovuşduran siyasi liderin həyatı və irsi barədə düşünərkən gözümüzün önündə onun heyretəməz intellekti, işıqlı ideyaları, xüsusilə dəyərli əxlaqi və siyasi siması canlanır. Hər kəs bu dahi şəxsiyyətlə bağlı hər hansı bir fikir söyləyərkən böyük şərəf və məsuliyyət hissi keçirir-belə ki, fərdi-subyektiv ölçülərə sığmayan

Ulu öndər şəxsiyyətini dəyərləndirməyə cəhd etmək tarixə, zamana, gələcəyə qiymət vermək qədər çətindir. Etiraf etmək lazımdır ki, özünün böyük həyatı və zəngin fəaliyyəti boyu Ümummilli liderin xalqımız və dövlətimiz üçün etdiklərini ondan əvvəlki dövlət adamlarımız, ictimai - siyasi xadimlərimiz edə bilməmişlər. Ona görə də Heydər Əliyev siyasi tariximizə qurucu və xilaskar kimi daxil olmuş görkəmli dövlət xadimi, ümummilli lider və xalq məhəbbətini qazanan dahi bir şəxsiyyətdir. Xalqımızın tarixi taleyində, mənəvi, siyasi və ictimai həyatında onun qədər misilsiz xidmətlər göstərən başqa dövlət adamı tapmaq çətindir. Bu mənada o, xalqımızın milli iftixarı, ürəklərimizdə özünə yer tapan milli liderimiz olmaqla yanaşı, həm də bütün dünyanın etiraf etdiyi görkəmli liderdir. Tanrı bu dahi şəxsiyyətə alicənablıq, qüvvətli ruh, geniş ürək, dərin ağıl, dəmir iradə, coşğun enerji, zəngin təcrübə vermişdir. O, böyük ictimai - siyasi fəaliyyət təcrübəsinə malik beynəlxalq miqyaslı, nüfuzlu bir dövlət xadimi idi. Onun nüfuzu, şöhrəti, ilk növbədə bu böyük şəxsiyyətin fitri istedadı, zəkası və fədakar əməyindən qidalanırdı. Onun böyük gücü isə dərin və universal biliyində idi. Ulu öndər qətiyyəti, uzaqqörənliyi, səbirliliyi, müdrikliliyi, əzmkarlığı, idarəçiliyi ilə onu tanıyanları heyretləndirirdi.

Siyasi yüksəliş illərində Ümummilli liderin başlıca keyfiyyəti – parlaq dövlətçilik bacarığı özünü qabarıq göstərdi-o siyasi planlarını cılpaq, volyuntarist emrlər şəklində deyil, gündəlik və yorulmaz təşkilatçılıq yolu ilə həyata keçirirdi. Ətrafdakı insanlar, cəmiyyət bunu çox vaxt hadisələrin təbii axarı kimi qəbul edirdilər. Əslində isə böyük öndərin hər bir kadr dəyişikliyinə uzaqqörən məqsədləri var idi. Həmişə milli dövlətçilik planları ilə bağlı idi. Ulu öndərin digər rəhbərlik xüsusiyyəti uzaqqörənliyində, siyasi və iradi ardıcılığında özünü göstərirdi. Böyük planlar qurmaq ümummilli liderin siyasi rəhbərliyinin mühüm cizgisi idi, amma kənardan onun bu xüsusiyyəti də demək olar ki, sezilmirdi. Səbəb isə o idi ki, Ulu öndərin

siyasi qərarları və gedişləri neçə illər sonra ya yönəlirdi-onun qəbul etdiyi qərarların mənası müəyyən vaxt keçdikdən sonra görünürdü.

Müasir Azərbaycanın mənəvi dəyərlərinin inkişaf istiqamətləri Ümummilli lider tərəfindən müəyyənləşdirilmiş, bütün konsepsiyalar dövlətçilik və milli maraqların təmini üçün uğurla davam etdirilmiş, zəruri hallarda məhz onun təşəbbüsü ilə dövrün tələblərinə uyğun olaraq keyfiyyət dəyişikliklərini özündə əxz etmişdir. Tarixin gedişinə təsir göstərən böyük siyasi liderlər irəli sürdükleri müdaxirə ideyaları xalqı öz ətrafında birləşdirməyə, hər bir addımda ictimai inam qazanmağa çalışmış, məhz bunun da sayəsində böyük uğurlara imza atmışlar. Fəaliyyətində daim ictimai mənafeini əsas götürən, xalqın dəstəyinə arxalanan siyasi lider konkret siyasi mərhələdə xalqın sabit inkişaf yolunu düzgün müəyyənləşdirmək, milli maraqları qorumaq əzmi ilə seçilir. Siyasətdə ictimai inam qazanmaq məramı demokratik dəyərlərin ön plana çıxıldığı hazırkı "sürət əsri"ndə də qətiyyətlə aktuallığım itirmir. Hakimiyyəti millətə layiqli xidmət vasitəsi sayan və bunu əməli fəaliyyəti ilə sübuta yetirən liderlər milyonlarla insanın iradəsi əsasında dövlətə rəhbərlik şansını qazanırlar. Tarixin sətir sınaqlarından üzəgə çıxan Azərbaycan xalqı da taleyini hər zaman qəlbən inandığı, etimad göstərdiyi siyasi liderlə bağlamışdır.

Parlaq zəkası, dövlətçilik təcrübəsi, yenilməzliyi və cəsarəti ilə müstəqil Azərbaycan dövlətini məhv olma təhlükəsindən qoruyub saxlayan, onu yaşadan və bu dövlətin bütün atributlarını qurub-yaradan Ümummilli liderin Vətən və xalq qarşısında xidmətləri əvəzsizdir. O, hakimiyyətdə olduğu illərdə Azərbaycanı sosial - iqtisadi, ictimai - siyasi və mədəni cəhətdən inkişaf etmiş ölkəyə çevirmişdir. Azərbaycanın hər-tərəfli inkişafı Ulu öndərin adı, şəxsiyyəti, dövlətçilik təkəkkürü, idarəetmə məharəti və yorulmaz fəaliyyəti ilə sıx bağlı olmuşdur. Ən yüksək tribunalardan böyük iftixarla "Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam" söyləyən bu böyük şəxsiyyət, ilk növbədə, dövlətçilik tariximizin müasir mərhələsinin əsasını qoydu, Azərbaycanın reallıqlarını, ictimai - siyasi, mədəni - mənəvi həyatının bütün sahələrini əks etdirən mükəmməl bir elmi - nəzəri sistem - dövlət quruculuğu fəlsəfəsini, dövlətçilik ideologiyasını yaratdı.

Böyük strateq və dahi şəxsiyyət hələ Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə ölkənin inkişafı istiqamətində gördüyü işlərlə, qəbul etdiyi cəsarətli qərarlarla, həyata keçirdiyi tikinti - quruculuq tədbirləri ilə, habelə bir neçə onillikdən sonra müstəqillik nemətinə qovuşacaq respublikamızın sabahına hesablanmış digər məqsədyönlü addımları ilə özünün ümummilli lider obrazını yaratmış, tarix isə bu böyük öndərin bu statusunu bütün mərhələlərdə qorumuşdur. Azərbaycan xalqı özünün müstəqil inkişaf yolunda məhz Ulu öndərin respublikaya birinci rəhbərliyi dövründə əsas qoyulmuş zəngin iqtisadi-siyasi, mənəvi və intellektual potensiala istinad etmişdir.

Ümummilli lider hələ 70 – 80 - ci illərdə respublikanı nəhəng tikinti meydançasına çevirərkən, irimiqyaslı obyektlərin, strateji əhəmiyyətli sənaye müəssisələrinin inşasına xüsusi əhəmiyyət verərkən, bir sıra yeni təhsil ocaqlarının, o cümlədən mədəniyyətin, fundamental və tətbiqi elmlərin sıçrayışlı inkişafına nail olarkən məhz bugünkü və gələcək tərəqqinin, dinamik sosial - iqtisadi inkişafın möhkəm təməlini qoymuşdur. Ulu öndərin ölkəmizə birinci rəhbərliyi dövrü

Azərbaycan tarixinə siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni yüksəliş dövrü kimi daxil olaraq xalqın milli məlik şüurunun, müstəqillik ideallarının oyanışına güclü təkan vermişdir. Bu nöqtəyi - nəzərdən Azərbaycan xalqının müstəqil dövlətdə yaşamaq idealının real, dayanıqlı əsaslar üzərində gerçəkləşərək əbədiləşməsi çağdaş tariximizin unudulmaz dühası olan Ümummilli liderin adı ilə bağlıdır.

Tarixi təcrübə təsdiqləyir ki, dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanması onun qazanılmasından daha çətin prosesdir. Ümummilli lider dəfələrlə qeyd etmişdir ki, müstəqilliyi əldə etmək qədər də onu qoruyub saxlamaq, əbədiliyini dönməz etmək çətindir-bu baxımdan dövlətçiliyimizə, dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsinə onun verdiyi töhfələr əvəzsizdir. Belə bir ziddiyyətli və mürəkkəb mərhələdə dövlətin xilas məhz xarizmatik liderlərdən asılı olur və bu, inkaredilməz bir faktdır ki, dünya tarixinin nadir şəxsiyyətlərindən olan Heydər Əliyev öz siyasi uzaqqörənliyi, müdrikliliyi, təcrübəsi, iradəsi və qətiyyəti ilə Azərbaycanı və xalqımızı tarixin ağır sınaqlarından uğurla çıxarmışdır. Ulu öndərin dövlət başçısı seçilməsindən sonra müstəqil Azərbaycan Respublikasının hüquqi və siyasi - iqtisadi suverenliyinin təmin olunması prosesi sürətlənmişdir. Ümummilli lider, ilk növbədə, ölkədə ictimai - siyasi sabitliyin bərpası istiqamətində gərgin iş aparmış, qeyri - qanuni silahlı dəstələr zərəsizləşdirilmiş, respublikamızın sosial - iqtisadi yüksəlişinə yol açan ən mühüm amil kimi cəmiyyətdə ictimai - siyasi sabitlik bərqərar edilmişdir. Dövlət çevrilişlərinin qarşısı alınmış, Azərbaycan vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən xilas olmuşdur.

Ulu öndər irəli sürdüyü dövlətin təməl prinsiplərindən biri sayılan qanunun aliliyinin ölkəmizdə təmin olunmasına nail oldu. Dövlət varsa, qanun olmalıdır-əgər qanun yoxdursa, dövlət mövcud olma bilməz. Dövlət qanuna söykənməlidir-qanunçuluq prinsipi, bir tərəfdən qanunun aliliyidir, digər tərəfdən isə zamanın tələbinə və reallığa uyğun olaraq yeni qanunların yaradılması və onların işlək olmasına ictimai nəzarətin gücləndirilməsidir. Dahi şəxsiyyət dəfələrlə bildirmişdir ki, dövlət xalqa xidmət etməlidir, dövlətin xalqa xidmət etməsi üçün dövlət məmurları, dövlət idarə edən şəxslər daim xalqla təmasda olmalıdır. Yaxşı hökumət o hökumətdir ki, nəinki insanları xoşbəxt etmək istəyir, həm də buna hansı yolla nail olmağı bilir və bunu həyata keçirməyə qadirdir. Bu böyük şəxsiyyətin liderin irəli sürdüyü qanunçuluq prinsipindəki mühüm fikirlərdən biridir. Ölkəni və xalqı yaranmış böhrandan qurtarmaq üçün Ümummilli lider əlverişli geosiyasi mövqeyindən və zəngin təbii ehtiyatlarından istifadə olunmasını respublikanın və xalqın üzleşdiyi problemlərin həllinə yönəltməyi də müvəffəqiyyətlə bacardı.

Bu gün tariximizin son yarım əsrlik dövrünə nəzər yetirəndə Azərbaycanın gələcəyinə istiqamətlənmiş, effektiv, uzunmüddətli şərtlərin təminatını, intellektual və elmi potensialın inkişafını nəzərdə tutan, cəmiyyətin həyatına nüfuz etmiş pragmatik siyasətin təzahürələrini görürük. Azərbaycanın müstəqilliyinə yönəlmiş bu müdrik siyasətin təməlini qoymuş Ulu öndər çiyinlərində bütöv bir xalqın varlığını, bütün bəşəri keyfiyyətlərini, dövlətçilik missiyasını daşıyan böyük lider kimi millətin xarakterini, milli iradəni atdığı hər bir addımında əks etdirirdi. Ulu öndər təkə öz ömrünün, bir insan həyatının müdriklilik zirvəsində deyildi, həm də bütöv bir xalqın tarixinin yüksək zirvəsində idi-O, Azərbaycan xalqının müdriklilik simvolu, müdriklilik zirvəsi idi.

Bu zirvədən baxanda yalnız bir ömrün yaşandığı illər deyil, bir xalqın dünəni, bu günü, sabahı görünürdü.

Ümummilli liderin müdrik siyasətinin dəyəri məhz elmi prinsiplər üzərində qurulması, intellektual potensiala və malik olduğu zəngin təcrübəyə əsaslanmasında idi. Cəmiyyətin, xalqın inkişaf zəminini elmdə, intellektdə, mənəvi - əxlaq dəyərlərdə görəndə bu dahi insan elmimizin, mədəniyyətimizin, ədəbiyyatımızın özəl bilicisi və araşdırıcısı idi. "Xalq həmişə göz ziyalları, öz mədəniyyəti, öz elmi ilə tanınır"-deyən Ulu öndər Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıqlarla dolu tarixi keçmişinə, zəngin milli - mənəvi dəyərlərinə, maddi - mənəvi irsinə və onları yaşadan, inkişaf etdirən ziyallara, elm, mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə daim qayğı ilə yanaşmış, xalqın mənəviyyatını zənginləşdirən, onu bütün dünyada tanıdan milli dəyərlərimizin hərtərəfli inkişafı və yüksəlişi üçün əlindən gələni əsirgəməmişdir.

Bütün həyatı və fəaliyyəti boyu ağsaqqal sözləne hörmətlə yanaşan müdrik dövlət başçısı milli - mənəvi dəyərlərimizə, soy - kökünə qırılmaz tarixi tellərlə bağlı olan bir şəxsiyyət idi. Əslində, Ulu öndər təbiət etibarilə və xarakterindəki bütün cizgiləri ilə bu millətin ən böyük və müdrik ağsaqqalı idi. Azərbaycanın, eləcə də dünyanın siyasət arenasına yeni siyasət mədəniyyəti gətirən lider kimi məhz o, ölkəmizi dərin siyasət və iqtisadi böhrandan xilas edərək dinamik inkişaf yoluna çıxardı. Bu bir danılmaz faktıdır ki, ötən əsrin 90 - cı illərinin əvvəllərində Azərbaycanın düşdüyü çətin və ağır vəziyyət ölkəmizi, sözün əsl mənasında idarə edə biləcək ensiklopedik təfəkkürlü, dərin erudisiyalı müdrik rəhbərin olmamasından yaranmışdır. Lakin tənəzzülə uğrayan iqtisadiyyat, sürətlə artan inflyasiya, işsizlik, ümitsizlik mühtə və digər neqativ hallarla üz - üzə qalmış Azərbaycanı bu dahi şəxsiyyət qısa bir zamanda iqtisadi və mədəni yüksəliş yolu tutan, xarici sərmayələrə açıq olan və böyük beynəlxalq layihələrə qoşulan bir ölkəyə çevirə bildi. Ümummilli lider öz siyasət dənəsi ilə Azərbaycanın müasir simasını müəyyənləşdirərək xalqımızın taleyində silinməz izlər qoydu. Şərəfli və məhsuldar ömür yolu, mənəvi saflığı və vətəndaş böyüklüyü ilə seçilən müdrik dövlət xadiminin siyasəti nəticəsində əldə olunan misilsiz nailiyyətlər bu gün göz qabağındadır. Bu uğurlar paytaxtımızın daim yeniləşən görkəmində, şəhər və rayonlarımızın sürətlə modernləşməsində, iqtisadiyyat və elmdə, təhsil, mədəniyyət və səhiyyə, eləcə də ictimai - siyasət sahəsində öz əksini tapmışdır.

Ulu öndər "milli mənəvi dəyərlərimizin qızıl fondu" adlandırdığı ağsaqqallara hər zaman diqqət və qayğı göstərmiş, Azərbaycana rəhbərliyi dövründə tələklü qərarların qəbulu zamanı onların məsləhət və tövsiyələrinə həmişə önəm vermiş, ölkəmizin ictimai - siyasət sahəsindəki həlledici tarixi məqamlarda ağsaqqalların dəstəyinə arxalanmışdır. Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının fəaliyyəti də Ümummilli liderin yaxından köməliyi ilə daha da genişlənmiş və ağsaqqallarımız da öz növbəsində cəmiyyətin sağlamlıqda inkişafı, gənc nəslin yüksək vətənpərvərlik ruhunda böyüməsi üçün üzərlərinə düşən öhdəlikləri layiqincə yerinə yetirmişlər. Onlar Azərbaycanın ictimai - siyasət sahəsi ilə bağlı ən aktual məsələlərə, ölkəmizdə həyata keçirilən demokratik proseslərə, islahatlarla vətənpərvər ictimai xadim, əsl ziyalı, müdrik ağsaqqal və vətəndaş məsuliyyətilə münasibət bildirmiş, öz əməli fəaliyyətləri ilə bu prosesin fəal iştirakçısı olmuşlar. 90-cı illərdə Milli Məclisdə bu dahi liderə qarşı təşkil olunan şou, rəhbərliyi dəstəyi ilə müəyyən adamların, vaxtla işlərdə buraxdıqlar nüqasınlar, rüşvət-xorluğa görə işdən qovulanların "mikrafon yarış"ı o dövr siyasətçilərinin ağsaqqala münasibətinin təzahürü idi.

Hər zaman ölkəmizin və xalqımızın hərtərəfli inkişafının qayğısına qalan Ulu öndərin respublikamıza rəhbərliyi dövründə Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə mövqeləri möhkəmlənməyə başladı, ölkə daxilində ictimai - siyasət sabitlik bərqərar oldu və dövlətimiz sosial - iqtisadi inkişaf sahəsində böyük uğurlara imza atdı. Beləliklə, ölkəmiz siyasət və iqtisadi cəhətdən regionun ən güclü dövlətinə çevrildi və dünyanın super gücə malik dövlət-

ləri Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük önəm verməyə başladılar. Bu yüksək tərəqqinin müəllifi olan Ümummilli lider Azərbaycanın parlaq və firavan gələcəyinə öz varlığı qədər inanırdı-onun təməlini qoyduğu siyasət kursu və iqtisadi inkişaf modeli dərin elmi əsaslarla və qabaqcıl dünya təcrübəsinə söykənirdi. O, bu siyasət kursu və inkişaf modelini dönmədən, qətiyyətlə və ardıcıl şəkildə davam və inkişaf etdirə biləcək siyasət lideri də görə bilirdi. Ulu öndər İlham Əliyev Azərbaycan üçün tələklü məsələləri həll etməyə qadir olduğunu vurğulayıb və ona özü qədər inandığını bildirirdi. Tarix göstərdi ki, böyük müdrikliyə və uzaqgörənliyə malik olan dahi siyasətçi və böyük tarixi şəxsiyyət yanılmamışdır.

Ulu öndər Azərbaycan dilinin, tarixinin, ədəbiyyat və mədəniyyətinin yeni Azərbaycançılıq məfkurəsi ilə dərkini metodologiya və strategiyasını formalaşdırdı. Bu baxımdan Azərbaycan Prezidentinin "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" 2001 - ci il 18 iyun tarixli və "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında" 2001 - ci il 9 avqust tarixli fərmanları böyük tarixi - siyasət əhəmiyyətə malik sənədlər idi-bu fərman dilimizin inkişafı və tətbiqi sahəsində meydana çıxan problemlərin həllində mühüm rol oynadı. 1991 - ci ildə latın qrafikalı Azərbaycan əlifbası qəbul olunsada, bu qərar kağız üzərində qalmışdır-yalnız Ümummilli liderin "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında" fərmanından sonra ana dilimizin tətbiqi işinin daha mükəmməl səviyyədə həyata keçirilməsinə stimül verildi. Məhz bundan sonra respublikada bütün yazılı sənədləşmələr latın qrafikası ilə aparıldı. Prezidentin "Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının nəşri haqqında" və "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" 2004 - cü il 12 yanvar tarixli sərəncamları da öz ictimai - tarixi əhəmiyyətinə görə yüksək qiymətləndirilir. Həmin sənədlərə uyğun olaraq 2004 - cü ildə Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə çapı nəzərdə tutulan əsərlərin siyahısı hazırlanmış və çap olunmuşdur. Dövlət başçısı milli - mənəvi dəyərlərimizə, elmin və mədəniyyətin inkişafına böyük diqqət yetirdiyini bir daha təsdiqləmişdir. Ulu öndər Azərbaycan dilinə məhz Azərbaycançılığın mənəvi əsası kimi yüksək qiymət verirdi: "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan dilini əbədi edibdir və bu gün Azərbaycan dilimiz yaşayır və yaşayacaqdır. Qoy Azərbaycan dili müstəqil Azərbaycanda, eləcə də, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıların dili olsun".

Ulu öndər Azərbaycan dövlətinin rəhbəri olduğu ilk illərdən ana dilinin sosial - siyasət, ideoloji problemləri ilə bilavasitə məşğul olmuşdur. Azərbaycan dili dövlət dili olaraq Azərbaycan SSR - nin qanunlarında (xüsusilə Konstitusiyada) əksini tapmış, mərkəzin itirazlarına baxmayaraq, respublikada rus dili ilə yanaşı, Azərbaycan dilinin də rəsmiliyi təmin edilmişdir. Azərbaycan dilli məktəbin, məarifin inkişafına xüsusi qayğı göstərilmiş, bir sıra digər sovet respublikalarından fərqli olaraq, Azərbaycanda gənclərin ana dilində təhsilə üstünlük verilməmişdir. Dahi şəxsiyyət digər sahələrdə olduğu kimi, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, adət - ənənələrimizin, milliliyimizin inkişafı məsələsinə diqqətdə saxlamışdır. Azərbaycan dilinin işlənməsi və inkişaf etdirilməsi məsələsinə xüsusi əhəmiyyət verən Ümummilli lider ana dilimizi özümüza qaytardı. Konstitusiyamızın 21-ci maddəsində Azərbaycan Respublikasının dövlət dilinin Azərbaycan dili olması əksini tapdı

Ümummilli lider Azərbaycan dövlətçiliyinin və müstəqil Azərbaycanın banisidir. Milli dövlətə, Azərbaycan dövlətçiliyinə xidmət Heydər Əliyevin bütün siyasət fəaliyyətinin əsas prinsipi, mahiyyətini və mənasını təşkil edir. İkinci prinsip olan islahatçılıq prinsipinə toxunarkən qeyd etmək lazımdır ki, o bir siyasət lideri kimi islahatçı, yenilikçi və reformatorudur. Bir təşkilatçı lider kimi o qarşıda duran məqsəd və vəzifələri çox aydın gördüyündən həmin məqsəd və vəzifələrə çatmaq üçün lazım olan üsul və vasitələri yaratmağı çox cəsarətlə girişir, lazımı addımlar atır, köhnə iş metodlarını dəyişdirir və yeni dövrün tələblərinə təmin edə biləcək kadrları cəsarətlə irəli çəkir. Ulu öndər heç vaxt qarşısına qoyduğu məqsədləri yarımçıq qoymamış, onların hamısını axıra çatdırı-

bimişdir.

Bu gün Azərbaycanda mühüm əhəmiyyətli və dəyişilməz üç faktor var: Heydər Əliyev - xalq - Azərbaycan dövləti faktorları. Heydər Əliyev böyük bacarıqla Azərbaycan xalqının milli mənafələrini əsas götürərək, onun tarixi arzularını reallaşdıraraq əbədiyaşar Azərbaycan dövlətinin bünövrəsini qoymuşdur. Onun yaratdığı müasir Azərbaycan dövləti bir hüquqi demokratik dövlət kimi müasir dünyanın bütün sivil dövlətləri tərəfindən çox hörmətlə qəbul edilir. Ulu öndər Azərbaycan xalqına xas ola mənəvi dəyərləri daim yüksək qiymətləndirmiş və onları bütün dünyaya tanıtmışdır. "Xalqımız nikbindir, basını heç vaxt aşağı tutmayıb, sınımayıb, əyilməyib, heç vaxt diz çökməyib", - deyən bu böyük şəxsiyyətin gücünün, qüdrətinin mənəvi dəyərləri də məhz elə öz xalqı olmuşdur. Ümummilli lider heç bir zaman öz xalqına kütlə və yaxud "obivatel" kimi yanaşmamışdır, əksinə, o həmişə öz xalqının milli qürurunu uca tutmuş və "xalqımız qəhrəman xalqdır" - demişdir. O, öz millətinə və xalqına inandığı kimi, 10 milyonluq Azərbaycan xalqı da məhz ona inanmış, ona etimad göstərmiş və bütün taleyini ona etibar etmişdir. Ulu öndər hər zaman öz xalqının etimadını doğrultmuş bir siyasətçi idi. Biz hamımız, müəllimi Heydər Əliyev olan bir siyasətçi məktəbin tələbələri zaman - zaman Heydər Əliyevdən öyrənməli, onun bütün fəaliyyət prinsiplərini daim rəhbər tutmalıyıq.

Azərbaycançılıq ideologiyasında vahid politetik millətin Azərbaycan dövlətçiliyinin yaradılmasına dair maraqlarının ümumiliyi, demokratiyanın, sərbəst iqtisadiyyatın, sosial həyat şəraitinin inkişafı uğrunda mübarizəsinin məqsədləri öz əksini tapmışdır. İdeologiya kimi Azərbaycançılıq müstəqil Azərbaycanın fəlsəfi - sosial doktrinasının sosiomədəni və etnikgeosiyasi cəhətlərini özündə birləşdirmişdir. O, qarşılıqlı dəstək, əməkdaşlıq və bərabərliyin mühüm əsasını təşkil edir. Ulu öndər Azərbaycançılıq dedikdə, Azərbaycan xalqının öz milli dəyərlərinə söykənməklə bərabər, ümumbəşəri dəyərləri də qəbul etməsi və onlardan yararlanmasını nəzərdə tutdu. Ümummilli lider Azərbaycançılıq ideologiyasının nəzəri cəhətdən elan edilməsi ilə məsələni bitmiş hesab etməmiş və Azərbaycançılığın dünyada olan bütün Azərbaycanlılar üçün birləşdirici bir ideologiyaya çevrilməsi üçün xeyli tədbirlər həyata keçirmişdir - dünya Azərbaycanlılarının qurultaylarının keçirilməsi, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması, xarici ölkələrə səfərləri zamanı Azərbaycanlılarla görüşməsi, soydaşlarımızla əlaqələrin qurulması, Azərbaycançılıq ideyası ətrafında Azərbaycan xalqının daha sıx birləşməsinə təkan verən amillər olmuşdur. Azərbaycançılıq ideyasının Azərbaycan xalqına çatdırılması Ulu öndərin fəaliyyətində həlledici yerlərdən birini tutmuşdur. Azərbaycançılıq ideyası bu gün də Azərbaycan xalqının diqqət mərkəzindədir və Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqının Azərbaycançılıq ideyası ətrafında güclənməsi, birləşməsi yönündə çoxşaxəli və geniş fəaliyyət göstərir-bu gün Azərbaycançılıq dünyada olan 50 milyon Azərbaycanlı vahid ideya çətri ətrafında birləşdirir.

Ümummilli lider elə şəxsiyyətlərdəndir ki, keçdiyi həyat yoluna nəzər yetirdikdə xalqımızın dünəni, bu günü, sabahı aydın görünür. Milli özünüdərkən ən yüksək siyasət ifadəsi olan müstəqil dövlət ideyası Azərbaycanın ən yeni tarixində məhz onun adı və şəxsiyyəti ilə bağlıdır. Tarixdə hər birinin öz yeri olan dahi şəxsiyyətlərimizin istər dövlətçilik ənənələrimizin yaradılması və inkişafı, istərsə də Azərbaycan mədəniyyətinin intibahı ilə bağlı misilsiz xidmətləri fəxr və qürur istinadgahımızdır. Amma bu dahilərimizin içində xalqın Ümummilli lideri zirvəsinə çatan yalnız bir nəfər var-o da Heydər Əliyevdir. Ulu öndər öz əməlləri ilə, xalqa əvəzsiz xidmətləri ilə tariximizdə əbədiyaşarlıq qazandı-ölkəmizin inkişafı üçün onun hazırladığı strateji istiqamətlər hələ uzun illər müstəqil dövlətimizin möhkəmləndirilməsi və gücləndirilməsi, iqtisadi qüdrətinin artırılması, xalqımızın layiq olduğu xoşbəxt həyata qovuşması işinə xidmət edəcəkdir. Zəmanəmizin ən görkəmli siyasət xadimi uzaqgörənliyi, qətiyyəti və əzmkarlığı ilə Azərbaycanın yeni tarixində dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsinə, müstəqilliyimizin əbədi olmasına verdiyi töhfələrə

görə xalqımızın Ümummilli liderinə çevrildi. Ulu öndər xalqımızın qürur mənbəyi, qazandı-ğımız bütün nailiyyətlərin səbəbkarı, uğurlu gələcəyimizin təməlini qoyan millət atasıdır.

Azərbaycan dövlətinin təməl prinsiplərindən biri varislik, yaradıcı təkamül prinsipidir-bu prinsip Azərbaycan xalqının söykənəcəyi mühüm prinsip kimi qeyd olunur və göstərilir ki, bizim yeni cəmiyyət quruculuğunda əsas vəzifələrimizdən biri keçmişimizdən ibrət dərsi almaqla cəmiyyətimizi irəli aparmaqdır. Varislik Azərbaycan xalqının əvvəlki tarixi dövrlərdə əldə etdiyi nailiyyətləri öyrənmək, prinsiplər əldə edilənləri gələcək nəsillərə ötürməkdir. Bu, hakimiyyətin ideoloji, siyasət, iqtisadi baxımdan gələcək nəsillərə ötürülməsidir. Varislik mexaniki deyil, yaradıcı şəkildə, təkamül yolu ilə, inkarı inkar, yəni fəlsəfinin qanunları əsasında baş verir. Bu yaradıcı varislik nəticəsində biz bu gün Ümummilli lideri yaratmış olduğumuz təməl üzərində Azərbaycanı irəliyə aparırıq. Dövlət canlı orqanizm kimi inkişaf edir. Dövlət inkişaf etdikcə cəmiyyət də buna paralel olaraq inkişaf edir. Təbii ki, bizim qədimdən bu yana əldə etdiyimiz nailiyyətləri toplamaq, araşdırmaq və bunu həm tarixi nöqtəyi - nəzərdən, həm də dövlətçilik baxımından cəmiyyətə çatdırmaq vacibdir. Bu baxımdan varislik çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan cəmiyyətində vətəndaş həmrəyliyi xalqımızı daxildən birliyə çağırən məsələdir. Vətəndaş həmrəyliyi həm də Azərbaycançılıq ideyası əsasında birləşmək deməkdir. Vətəndaş həmrəyliyinə Azərbaycanda faktiki surətdə nail olunmuşdur. Məhz Ulu öndərin siyasət hakimiyyətə qayıdışı ilə Azərbaycanda vətəndaş sülhünə nail olunmuşdur. Amma bu, mövcud prinsiplərdən biri kimi qalmalıdır. Heç kəs vətəndaş həmrəyliyinin pozulmasına gətirib çıxaran hərəkətlərə yol verməməlidir. Vətəndaş həmrəyliyinin pozulması, vətəndaş qarşılıqlı yaranması Azərbaycan cəmiyyəti üçün təhlükələrə gətirib çıxara bilər-tarixi təcrübəmizdən ibrət götürməliyik: 1991 - 1993 - cü illərdə Azərbaycan cəmiyyətində vətəndaş həmrəyliyinin pozulması, daxili dərtnəşmələr, qarşıdurmalar, silahlı münaqişələr və s. nəticə etibarilə Ermənistan tərəfindən ərazilərimizin işğal edilməsinə gətirib çıxardı. Vətəndaş həmrəyliyinin pozulması vətən, dövlət və xalq üçün təhlükədir. 1993 - cü ildə Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanda vətəndaş həmrəyliyinin bərpa olunması istiqamətində ciddi addımların atılması ilə müşayiət olundu və Azərbaycanda vətəndaş həmrəyliyi, vətəndaş sülhü bərqərar edildi. Konstitusiyamızın qəbul edilməsi ilə Azərbaycan dövlətinin Heydər Əliyev prinsiplərinə söykənən qanunçuluğu meydana gəldi və həmin Konstitusiyaya eyni zamanda vətəndaş sülhünün hüquqi baxımdan təminatını həyata keçirdi. Konstitusiyaya, eyni zamanda dövlətçilik prinsiplərini, Azərbaycançılıq ideyasını özündə birləşdirdi. Vətəndaş sülhü Ulu öndərin müəyyən etdiyi mühüm bir prinsip kimi Azərbaycan vətəndaşlarının daimi nəzərindədir və gələcəkdə daha da inkişaf etdirilməlidir. Ulu öndərin siyasət uzaqgörənliyinin, prinsipli-əlliyinin və siyasət iradə nümayişinin məntəqi nəticəsi olaraq 1994-cü ildə "Əsrin müqaviləsi"nin əfsanədən reallığa çevrilməsi ölkənin bütün strateji əhəmiyyətli sahələrinin inkişafına təkan verməklə, Azərbaycanda hüquqi islahatların yeni mərhələdə aparılmasına da geniş imkanlar açmışdır. Böyük strateji rəhbərliyi altında hazırlanaraq 1995-ci ilin 12 noyabrında ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası ölkənin gələcək inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirməklə yanaşı, insan hüquq və azadlıqlarının təminatını dövlətin ali məqsədi kimi ön plana çıxarmışdır. Konstitusiyada hakimiyyət bölgüsü prinsipləri dəqiq əksini tapmış, zamanın tələbi səsleşən məhkəmə-hüquq islahatlarının həyata keçirilməsinə fundamental hüquqi zəmin yaratmışdır.

Azərbaycan dövlətinin digər bir təməl prinsipi sosial ədalətdir. Cəmiyyətdə ədalətə nail olmadan ölkəni inkişaf yoluna çıxarmaq mümkün deyildir. Ədalət Azərbaycan cəmiyyətinin, Azərbaycan xalqının təbiətinə, ruhuna uyğundur. Azərbaycan xalqı həmişə ədalətə tərəfdar olmuş, ədaləti müdafiə etmişdir.

Əvvəli-Səh-9

Ədalətlik ölkənin sosial-iqtisadi inkişafından ədalətli şəkildə xalqa pay düşməsi, Azərbaycan dövlətinin milli sərvətlərdən əldə olunan gəlirlərin insanlarımızı ədalətli şəkildə çatdırılmasıdır. Ədalətlik, eyni zamanda cəmiyyətdə bazar iqtisadiyyatının yaratdığı ziddiyyətlərin hansısa bir zümrəyə zərər vurmasının qarşısının alınması deməkdir-bu, Azərbaycan cəmiyyəti üçün olduqca əhəmiyyətli bir prinsipdir. Cəmiyyətdə ədalət olmasa, qarşıdurma qaçılmazdır. Bütün cəmiyyətlərin tarixi göstərir ki, ədalət prinsipi pozulduqda qarşıdurma meyilləri güclənir-bu isə xaos və anarxiyaya gətirib çıxara bilər. Ədalət prinsipinin təmin olunması islahatlardan keçir. Daimi islahatlar, inkişaf yolu ilə, həmçinin cəmiyyətdə insanların təbəqələşməsi fonunda müxtəlif siyasi və iqtisadi vasitələrlə sosial ədalətin təmin olunması bu gün ölkəmizdə uğurla gerçəkləşir. Sosial ədalət dedikdə hər bir ailənin, hər bir vətəndaşın rifahının yaxşılaşdırılması, cəmiyyətin idarəçiliyində hər kəsin iştirakının təmin edilməsi, azad iqtisadi münasibətlərin təminatı və bu kimi digər məsələlər nəzərdə tutulur. Prezident İlham Əliyev deyir: "Ölkəmizin qarşısında böyük vəzifələr durur. Bizim məqsədimiz Azərbaycanı inkişaf etdirmək, ölkəmizdə yaşayan hər bir insanın həyat şəraitini yaxşılaşdırmaq, çoxlu sosial problemlərin həllində inkişaf etməkdir".

Ümummilli liderin müəyyənləşdirdiyi ideoloji prinsiplər Azərbaycan dövləti və bütün azərbaycanlılar üçün vahid bir prinsipdir. Siyasi əqidəsindən, dünyagörüşündən, fəaliyyətindən, partiyalılığından asılı olmayaraq Heydər Əliyev irsi, Heydər Əliyev yolu, Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi prinsiplər hamı üçün eynidir. Bu prinsiplərin özü də zaman - zaman yaradıcı təkamül yolu ilə, varislilik yolu ilə gələcək nəsillərə ötürülür və keyfiyyətcə yenilənir. Bu prinsiplər, əslində, Azərbaycan Konstitusiyasının, qanunlarımızın istiqamətlərini müəyyən edir və milli - mənəvi dəyərlərə söykəndiyi, dövlətimizi, xalqımızı irəliyə apardığı üçün hər kəs tərəfindən qəbul edilir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasi xətt, sosial - iqtisadi sahədə əldə etdiyimiz uğurlar və s. yaradıcı yolla inkişaf etdirilir və bu Heydər Əliyev ideyalarının inkişaf etdirilməsi deməkdir.

Ulu öndər öz amplusunun ən böyük alimidir və başqalarından onu fərqləndirən istedadı da elmi bilikləri ilə tandemdə bu dahini əlçatmaz edir. Heydər Əliyevin müəllimləri, onu yetişdirən xalq, mədəni - mənəvi irs işığa, xeyirxahlığa, insansevərliyə, ictimai tərəqqiyə yönəlmişdir. Ulu öndər elmi də yaxşılığa, işığa, xeyirxahlığa xidmət göstərirdi. Başqa cür ola da bilməzdi-Heydər Əliyev elə bir ölkənin, elə bir xalqın yetişməsi idi ki, humanizm, insansevərlik, xeyirxahlıq yönündə minillik ənənələri var idi və Ümummilli lider də ləyaqətli bir oğul kimi tək bu ənənələri qəbul etməklə kifayətlənməmişdir, həm də onları qoruyub zənginləşdirmək yolunda qeyrət kəmərinə belinə möhkəm bağlamışdır. Ümummilli lider böyük siyasətə gəldiyi ilk gündən onun qəbul etdiyi və ömrünün sonuna qədər sədaqətli qaldığı bir iş üsulu oldu: rəşadətli təfəkkürün, dəmir məntiqin qanunlarına söykənən elmi idarəetmə üsulu. Təbii ki, bu üsulun əsasını elm, bilik təşkil edirdi. Ancaq doğma xalqına məhəbbət-siz, vətəninə bağlılıqsız bu elmin və biliyin nə qədər effektiv olacağını demək çətindir. Buna görə də, heç şübhə yoxdur ki, Heydər Əliyevin elmi idarəçilik sisteminin əsasını məhz onun Vətənə və millətə sevgisi təşkil edir. Bu yəndə də Heydər Əliyev Azərbaycan humanist fikrinin layiqli davamçısıdır. Belə ki, lap qədim dövrlərdən başlamış son zamanlara qədər Azərbaycan ictimai - bədii fikrinde maarifçi hökmdar ideyası aktual olmuş və istər klassik şairlərimiz, istərsə də filosoflarımız, ruhani alimlərimiz tərəfindən həvəslə təbliğ olunmuşdur.

Ümummilli lider məhz belə bir elmi irsin yetişməsi kimi uzun əsrlər boyu yalnız utopiya kimi qəbul edilmiş ideyaların gerçəkləşdirilməsində müstəsna rol oynamışdır. Ulu öndər özünün humanist elmi ideyalarına söykənərək ölkəmizi qısa müddətdə cəhalet və ətəlet girdabından çıxararaq elmin, qeyrətin, zəhmətin, son nəticədə isə milli səadətini işığına doğru apardı. Təsədüfi deyil ki, o zamanlar tək keçmiş Sovetlərdə deyil, bütün dünyada sosioloq alimlər ictimai - iqtisadi inkişafın

Tariximizin şərəfli Heydər Əliyev epoxası

Azərbaycan fenomenindən danışmağa başladılar. Əslində bu "Heydər Əliyev fenomeni" idi. Yaxşı bilirik ki, Kainatın yaranması barədə müxtəlif nəzəriyyələr var. Bunlardan biri - antik filosoflar tərəfindən irəli sürülən "ilk təkan", digəri - çağdaş dövrdə alimlər arasında daha geniş yayılmış "böyük partlayış" nəzəriyyəsidir. Əgər keçən əsrin 70 - ci illərinin əvvəllərindəki Azərbaycanı kiçik bir Kainata bənzətsək, onun tərəqqisi üçün ilk təkan da, böyük partlayış da, bütün bunlar məhz Ümummilli liderin siyasət və idarəçilik elminin bəhrələridir. Qeyd etdiyimiz kiçik Kainat, bu böyük şəxsiyyətdən aldığı enerji ilə bu gün də "genişlənməkdə" davam edir. Çünki o qüvvəni davam etdirən, sönməyə qoymayan, getdikcə gücləndirən varisi- Heydər Əliyevin elmi idarəçilik üsulunun istedadlı və bacarıqlı varisi, cənab İlham Əliyev var. Demək, Ulu öndərin elmi məktəbinin ideyaları yaşayır, xalqımızın rifahına, dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsinə, dünya birliyində layiqli yerini tutmasına, ali beynəlxalq kürsülərdən səsimizin daha ucaan əşkilənməsinə xidmət edir.

Ümummilli lider Azərbaycanda milli dövlətçiliyin prioritet inkişaf istiqamətlərini müəyyənləşdirərək xalqın milli mentalitetinin səciyyəvi cəhətlərini də nəzərə almışdır. Ulu öndər özünün zəngin iqtisadi bilik və təcrübəsi əsasında Azərbaycanı yeni dövr üçün iqtisadi inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirmiş, bu sahədə mövcud problemlərin həlli yollarını göstərmişdir. Ümummilli liderin mərkəzi planlaşdırma və bölgü prinsiplərinin hakim olduğu ictimai - iqtisadi formasiyadan azad bazar iqtisadiyyatına optimal keçid modelini irəli sürmüş və həyata keçirmişdir.

Ulu öndər intellektual xalq məfkurəsinin qaynaqlarından bəhrələnən, daha mürəkkəb, dinamik reallığımızın mənimlənməsi və dərkənin güdrətli nəticəsi, siyasətçi şəxsiyyətinin özünüdəstəqləndirən vacib vasitəsidir. Ulu öndərin dövlətçilik fəaliyyətinin təmsalında aydın oldu ki, müstəqilliyin möhkəmləndirilməsinə yönəlmiş milli inkişaf siyasətini yalnız intellektual düşüncə gərginliyi sayəsində reallaşdırmaq mümkündür. Real praktika da sübut etdi ki, məhz dərin tarixi təcrübəyə və geniş nəzəri bilik diapazonuna malik dövlət adamları çox zaman bənzəri olmayan, yalnız milli reallıqları dərinləndirən başa düşdükleri təqdirdə məsuliyyətli tarixi qərarlar qəbul edirlər. Tarixi həqiqət düşüncənin fərdin mənlilik sürurunun formalaşmasında müstəsna rol oynayır, o, yüksək məsuliyyət hissi ilə dərk edilir. Belə bir keyfiyyət liderlik düşüncəsinin inkişafı üçün vacib şərtlərdən biridir, çünki o, tarixi təcrübə qazanmağın mühüm qaynaqlarından biridir. Əsl lider, əsl siyasətçi dövrün, zamanın, ilk növbədə xalqın tələblərinə vaxtında həssas reaksiya verməyi bacarır. Azərbaycanın təmsalında dünya birliyi bir daha inandı ki, xalqın müstəqilliyi uğrunda barışmaz mübarizə aparın Heydər Əliyev kimi lider ölkəsi ətrafında risk amilinin artdığı bir zamanda canlı praktikadan və yaradıcı təbii dəyərlərdən bəhrələndən cəhanşümlü enerji nümayiş etdirir, universal fəaliyyət subyekti kimi hərəkət edir. Ulu öndərin fəaliyyəti sivilizasiyalı dünyanı bir daha inandırdı ki, iri və güdrətli dövlətlərin başçıları vaxtilə az tanınan Azərbaycan məkərinə siyasət arenasında intellektual siyasətçi kimi xalqın rəğbətini qazanmış görkəmli lider və strateqlə iş görməli olacaqlar.

Müasir global reallıqları düzgün qiymətləndirən Ulu öndər Azərbaycan xalqının müasir sivilizasiyada özünüdəstəqləndirməsinin həllində milli ideologiyasının rolunu xüsusi qeyd edir. Məlumdur ki, qloballaşma dövlətlərinin sabit inkişafı, ərəzi bütövlüyü və idarəetmə sistemlərinin rəvan işləməsi, iqtisadi - siyasi inteqrasiyada dövlətlərin, xüsusilə yeni demokratiyaların identikliyi kimi həyati problemləri ciddi təsirlərə məruz qoyur. Lakin bu prosesdə milli mənliliyi identikliyi qoruyub saxlayan çox mühüm sarsılmaz ideoloji silah azərbaycanlıdır. Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub möhkəmlənməsinin labüd ideoloji təməli

və təminatı ölkənin hər bir vətəndaşının özünü əsl azərbaycanlı hissetməsi, azərbaycanlılara məxsus şüur ilə hərəkət etməsidir. Soydaşlarımızın mənlilik ruhunun saxlanması, onları dünya sivilizasiyasında bir millət kimi özünüdəstəqləndirən azərbaycanlı ideologiyasının danılmaz rolunu dəfələrlə vurğulayan Ulu öndər bu ideologiyaya heç bir fikir müxtəlifliyinə məruz qoymamağı tövsiyə etmişdir. Ona görə də, dövlətçilik, vətəncilik kimi fenomenlər azərbaycanlı ideologiyasından bəhrələnməli və bunlar da öz növbəsində azərbaycanlılığın sosial - milli məzmununun saflığını qoruyur.

Ümummilli lider həmişə şəriştesiz, xalqdan uzaq "liderləri" hakimiyyət üçün barışmaz qüsur saymışdır. Ulu öndərin liderliyi onun müstəqillik konsepsiyası ilə üzvi bağlıdır, çünki bütövlükdə hakimiyyəti idarə etmək konsepsiyası nə qədər yüksək nəzəri - praktik səviyyədə işlənsə də, bacarıqlı lider olmadan onu rəşadətli həyata keçirmək mümkün deyildir. Vaxtilə De Qoll demişdir ki, "Böyük işləri heç zaman sözcüklə başa çatdırmaq olamırdı".

Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Ulu öndərin siyasi kursunu dönmədən, ardıcıl və layiqli şəkildə həyata keçirir. Bu siyasi kurs Azərbaycanın siyasi və iqtisadi güdrətini artmasına və onun beynəlxalq aləmdə nüfuzunun yüksəlməsinə gətirib çıxarmışdır. Məhz bu siyasi kursun nəticəsidir ki, indi respublikamızda heç də bütün ölkələrdə mövcud olmayan ictimai - siyasi sabitlik hökm sürür. Ölkəmizdə siyasi sabitliyin mövcud olması və iqtisadi inkişafın Heydər Əliyev modelinin uğurla həyata keçirilməsi respublikamızın sosial - iqtisadi inkişafına gətirib çıxarmışdır ki, bu səbəbdən də müasir Azərbaycan Respublikası bu gün, sözünl əsl mənasında, öz möhtəşəm inkişaf dövrünü yaşayır. Bu inkişafın əsasını qoyan Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyevin parlaq siyasəti bu gün də uğurla davam etdirilir. Onun qoyduğu təməl üzərində güdrətli dövlət qurulur və artıq Azərbaycan dünya miqyasında böyük nüfuzlu malik olan bir ölkə kimi tanınır. Və bu gün böyük qürur hissi ilə deyə bilirik ki, ölkəmiz bu yüksək səviyyəyə böyük azərbaycanlı və işiqli şəxsiyyət Heydər Əliyevin müdrük siyasətini yeni dövrün tələblərinə uyğun, böyük əzmkarlıq və qətiyyətlə davam etdirən möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin sayəsində ucalmışdır. Cənab İlham Əliyevin başçılığı altında Azərbaycan son illər ərzində istər siyasi, istər iqtisadi sahədə böyük uğurlara imza atmışdır ki, bu uğurlar da bugünkü Azərbaycanın reallıqlarıdır.

Prezident İlham Əliyev qanunçuluğun gələcək inkişaf üçün ən önəmli şərtlərdən biri olduğunu bildirir: "Azərbaycanda qayda - qanun var və hər bir vətəndaş qanunlara tabe olmalıdır. Azərbaycanı sabitliyin qorunması gələcək inkişafımız üçün ən önəmli şərtlərdən biridir". Dövlətin söykəndiyi qanun onun idarə edilməsinin əsas xətlərini və prinsiplərini müəyyən edir. Bu qanunlar olmasa, idarəçilik olmayacaq-idarəsizlik isə dövlətin gələcəyini təhlükə altına salar. Qanunçuluq Heydər Əliyevin dövlətçiliyə, dövlətin idarə olunmasına, dövlətin təməl prinsiplərinə verdiyi ən böyük töhfələrdən biridir. Qanunçuluğa söykənən cəmiyyətdə vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının qorunması başlıca yerlərdən birini tutur. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı demişdir: "Biz güclü, demokratik cəmiyyət qurmaq əzmindəyik. Bu cəmiyyətdə hər bir vətəndaş bütün haqlardan və azadlıqlardan istifadə etməli və onun bütün hüquqları və azadlıqları qorunmalıdır".

Ağılları, ərəkləri fəth edə bilmək yalnız zamanın fəvqündə duran, sağlığında milyonların qəlbində ölməzlik məşəlini yandıran, onlara müstəqillik, azadlıq hissini bütün varlığı ilə yaşatdıran, mənəvi nüfuz və böyüklük qazanan, millətin iradəsini ifadə edən liderlərə nəşib olur. Tarix yaradan bu şəxsiyyətlərin

həyatı bütöv bir xalqın taleyinə dönr... Dünya siyasət olimpinin ən parlaq və yüksək zirvəsində dayanaraq bəşəriyyətin tarixinə işıq salan belə görkəmli şəxsiyyətlərdən olan Ulu öndər Azərbaycanın kaos burulğanında çarpışdığı tarixi məqamlarda xalqın taleyinin müəyyənələməsində mühüm rol oynamaqla adını tarixin yaddaşına qızıl həflərlə həkk edərək ərəklərdə özünə əbədi abidə ucaltmışdır.

Dağın ucalığı və əzəməti uzaqdan daha aydın görünür. Böyük şəxsiyyətlər də belədir. Yalnız aradan zaman keçəndən sonra onların möhtəşəmliyi, xalqın tarixində və insanların ərəyində qoyduqları izlərin əbədliliyi, eləcə də həyatdan köçmələri ilə bağlı yaranmış itkinin ağırlığı daha bariz şəkildə meydana çıxır.

Böyük xalqların - istər ingilislərin, fransızların, almanların, istərsə də italyanların dahi müasirləri yoxdur. U. Çörçil, Ş.de Qoll, K.Adenauer və De Qasperı mənsub olduqları millətlərin dünya tarixinə ötan əsrin ikinci yarısında bəxş etdikləri nadir şəxsiyyətlər idilər. F. D. Ruzveltdən sonra ABŞ - da da dahi "kəşiri" mövcuddur. Azərbaycan xalqı kiçik də olsa, bu baxımdan unikalıdır. Onun dahi müasiri vardır-həmin düha Heydər Əliyevdir. Məhz bu dahi şəxsiyyətin xarizmatik liderliyi sayəsində mövcudluğu təhlükə altında olan dövlətçiliyimiz permanent kaos və böhran mənəşindən çıxarılmış, ümummilli fəlakətin - vətəndaş müharibəsinin qarşısı alınmış, döyüş cəbhəsində məğlubiyyətlər seriyasına son qoyulmuş və atəşkəs rejiminin təbiiqinə nail olunmuşdur. O, ölkə həyatının bütün sahələrində quruculuğun, davamlı inkişafın və islahatların banisi olmuşdur.

Ümummilli liderin irsi milli quruculuq strategiyasıdır, bu irsin aktual mənası ulu öndərin praqmatik bir dövlətçi olmasıdır. Ona görə istər siyasi təbliğatda, istər tədris və təhsildə, istərsə də elmi sahədə əsas diqqət bu cəhətlərə yönəlməlidir. Bu gün respublikamızda Heydər Əliyev siyasəti davam edir-ölkəmizdə misilsiz dəyişikliklər baş verir, paytaxtımız yenilənir, arxitektura görkəmi tamam təzələnilir. İnsanların rifahı, yeni iş yerlərinin açılması, iqtisadi layihələrin gerçəkləşdirilməsi ölkə rəhbərinin daim diqqət mərkəzindədir.

Dövlət idarəçiliyinin zirvəsini fəth edən Ümummilli lider müasir, öz sözünü deməyə qadir olan güclü Azərbaycan dövlətini yaradan, dəhşətli çətinliklərdən çıxararaq möhkəmləndirən və bütün dünyaya tanınan dahi siyasi strateq və taktik kimi tarixi yaddaşımızda silinməz iz qoymuşdur. Məhz Ulu öndərin rəhbərliyi altında müstəqilliyimizin ilk illərində baş verən hərç - mərciliyin və dövlətdə idarəçiliyin itirilməsinin qarşısı alınaraq siyasi sabitliyin və dövlətin idarə edilməsinin bərpası dövrü başlanmışdır.

Vətən məfkurəsinə, dövlətçilik ideyasını hər şeydən uca tutan bu böyük şəxsiyyət güclü Azərbaycan dövlətini yaratmaq üçün ilk növbədə yeni milli dövlət idarəçiliyi və dövlət qulluğu sisteminin əsasını qoymuşdur.

Böyük şəxsiyyətlər yaşayır yaratdıqları, fəaliyyət göstərdikləri zamanlarda siyasi, iqtisadi və digər prosesləri öz xalqlarının rifahı naminə irəliyə aparmaqla adlarını əbədi olaraq tarixə yazmışlar. Hər bir xalq öz tarixi şəxsiyyətləri ilə fəxr edir, onların yaratdığı irşə böyük ehtiramla yanaşır. Azərbaycan xalqı da hər zaman tarixi şəxsiyyətləri ilə fəxr etmişdir. Müasir Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, xalqın və dövlətinin müstəqilliyi, inkişafı naminə böyük və əvəzədləməz işlər görmüş, bununla bağlı tarixi proseslərə təsir göstərmiş Heydər Əliyev hər zaman fəxr edəcəyimiz, qürur hissi ilə xatırlayacağımız dahi şəxsiyyətdir. Ulu öndər tarixi prosesə təsir göstərməyə qadir şəxsiyyət kimi Azərbaycan xalqı və dövlətçiliyi üçün çox böyük və əvəzədləməz işlər görmüşdür. Ümummilli lider Azərbaycan xalqının və dövlətinin tələyüklü problemlərini həll edən tarixi şəxsiyyət olmaqla yanaşı, həm də tarixi yaradan şəxsiyyətdir.

Tofiq Yaqublu xəyanətini etiraf edə bilərmə?

Mövcud reallıq ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda azad və demokratik cəmiyyət formalaşmışdır. Hər kəs istədiyi formada fikrini söyləyə, mövqə bildirə, açıqlamalar verə bilər. Lakin yaradılan bu yüksək şəraitdən sui-istifadə edən fürsətçil, təxribatçı qüvvələr var. Daha doğrusu dağıdıcı müxalif ünsürlər küçə və meydanlarda icazəsis aksiyalar keçirməklə, sosial şəbəkələrdə milli və dövlətçilik maraqlarına ziddi statuslar paylaşmaqla ictimai rəyi çəşidməyə və bununlada öz çirkin siyasi məqədlərini həyata keçirməyə çalışırlar. Bu halda insanların rahatlığına xələl gətirdiklərinə görə, hüquqi tədbir görüləndə dağıdıcı müxaliflər hay-küy qaldırır, vay-şüvən salırlar.

Lakin anlamırlar ki, sığındıqları və hər məqamda tapşırıqlarını yerinə yetirdikləri ABŞ-da, Avropada addım-başı insanların polis zopasına, təhqir və şiddətinə məruz qalmaları adı hala çevrilib. Hər il ABŞ-da onlarla insan polisin açdığı atəş nəticəsində həyatını itirir və ya şikəst edilir.

Dağıdıcı müxaliflər özlərini xarici dairələrdən asılı vəziyyətə salıblar

Dəfələrlə faktlar aşkarlanıb ki, 20, 30 il azadlıqdan məhrum olmuş ABŞ, Fransada, İngiltərə, Almaniyaya vətəndaşı, nəhayət də günahsız olduğu üzə çıxıb. Yeni özünü demokratiyanın beşiyi sayan ABŞ və digər boğazadan yuxarı danışanların ölkələrində hüquqi sistemdə ciddi qüsurlar mövcuddur. Bunu isə Azərbaycanın dağıdıcı müxalifəti anlamır. Deməli ya onlar kardır, ya da kor, ən inandırıcı məqam isə onların maddi və mənəvi cəhətdən ABŞ-ın və ya Avropanın qaranlıq dairələrindən asılı olmalarıdır. Pul, para xətinə okianın o tayında baş verən özbaşnallıqlara susqunluq nümayiş etdirirlər. Azərbaycanda isə xırda məişət söz söhbətini siyasi faciə kimi qabardıb, ətrafında şou yaradırlar. Şübhəsiz ki, bu fakt "Milli Şura"nın sədri Cəmil Həsənlinin, AXCP sədri Əli Kərimlinin, Müsavat başqanı Arif Hacılinin, "Milli Şura"nın kitabı, dəftərsiz üzvü Tofiq Yaqublunun tək vətəni yox, həm də hər şeylərini satmağa hazır olduqlarını göstərir. Sübuta yetirilən fakt ondan ibarətdir ki, T.Yaqublu digər əqidə dostları ilə müqayisə də bir qədər əhəlləmiş məxluqdur. Çünki onu kim çağırırsa etiraz etmədən onun qucağında oturur.

Yalan danışmaq, iftira söyləmək T.Yaqublunun həyat tərzidir

T.Yaqublu Azərbaycanın dövlət maraqlarına zərər vurmaq üçün şeytanla belə əməkdaşlıqdan çəkinmir. Bəzən yazırlar ki, guya T.Yaqublu birinci Qarabağ müharibəsi iştirakçısıdır. Torpaq uğurunda düşmənlə ölüm qalın savaşı aparən şəxs satqınlıq edə bilərmə, təbii ki etməz. Deməli T.Yaqublu Azərbaycanın ərazi bütövlüyü

uğurunda savaşa iştirak etməyib, sadəcə bu istiqamətdə yalan məlumatlar yayır. Yalan danışmaq, iftira söyləmək, şər və böhtanlar dilə gətirmək isə T.Yaqublu və onun əqidə yoldaşlarının həyat tərzidir. 30 illik işğala son qoymaq üçün Azərbaycan xalqı Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında birləşib düşməne qarşı müharibəyə başlayanda Ə.Kərimli, T.Yaqublu, C.Hənli və digər məxluqlar milli ruha kölgə salmağa xidmət edən mövqə sərgiləmişlər. Dəfələrlə bütün siyasi partiyalar müharibə ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciət imzalayarkən T.Yaqublunun üzv olduğu Müsavat, "Milli Şura" müraciətə qoşulmaqdan imtina etmişdilər. Bax satqınlıq və xəyanət budur. "Qarabağ müharibəsində iştirak etmişəm" deyən Qarabağ savaşına

qoşulmaya, ən azı vətəndaş olaraq orduya dəstək verməyə bilərmə? Görünən ondan ibarətdir ki, 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı T.Yaqublu kimilər düşmənlə eyni cərgədə dayandılar.

T.Yaqublu xalqın cəzasından xilas ola bilməyəcək

T. Yaqublunun dövlətə və xalqa düşmən kəsildiyini subut etməyə ehtiyac yoxdur. Yeni görünən dağa nə bələdçi. Təkcə bir faktı qeyd etmək lazımdır ki, bu təxribatçı və satqın məxluq bir qədər əvvəl "Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanın avantürasıdır" deyə bildirmişdir. Eyni zamanda qeyd etmişdir ki, "ermənilərlə münasibətlər qurmaq üçün Azərbaycanın güzəştlərə getməsi vacibdir". İndi isə T.Yaqublu "Siyasi partiyalar haqqında" Qanuna şərh verməyə başlayıb. Daha doğru ona verilən təlimata əsasən Qanun haqqında şər və böhtan xarakterli statuslar paylaşır, açıqlamalar verir. Bu günə qədər adı qanunsuz aksiyalarda hallanan siyasi şoumen T.Yaqublunun qanunu "qanunsuzluq", islahatları isə "mürtəce" adlandırması təəccüblü deyil. Çünki qərəzli olması, qrant müqabilində virtual səhnədə oynadılması ilə yanaşı, təbiət və mahiyyət etibarilə xaosa meyillidir, ziddiyyətdən qidalanır. İkincisi, "siyasi partiyanın gücünün seçkilərlə ölçüldüyünü" söyləyən T. Yaqublu özünü fakt qarşısında qoyur: bəli, seçkilər siyasi partiyaların gücünü, nüfuzunu-reytingini göstərir. Bu günə qədər ölkəmizdə keçirilən bütün seçkilər bu reallığın təsdiqidir. Amma sual olunur, təmsil olunduğu radikal düşərgə hansı seçkilərdə qalib gəlib, yaxud xalqın etimadını qazanıb? Təbii ki, heç birində. Belə yerdə xalqın müdrik deyimini yada düşür: "utanmasan oynamağa nə var ki?". Əminliklə demək olar ki, T.Yaqublu və onun kimi qərəzli mövqə tutanlar, şər və böhtanlar səsləndirənlər gec tez yalnız hüquqi müstəvidə deyil, xalq tərəfindən də sərt cəzalarını alaçaqlar.

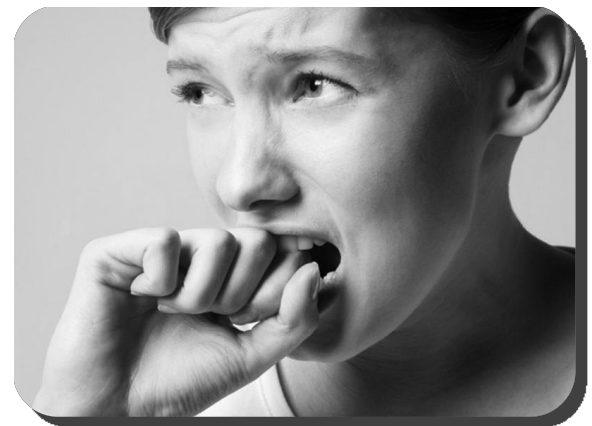
i.ƏLİYEV

Bəzi uşaqların yalan danışmasında günahkar KİMDİR?

“Yalan hamı tərəfindən ayblanan bir haldır. Azyaşlı uşaqların yalan danışması halları ilə tez-tez rastlaşırıq və bu valideynləri narahat edən məsələlər sırasındadır. Ancaq valideynlər uşağın xəyal gücünü, təxəyyülü ilə nəyisə ifadə etdiklərini və ya yalan danışdığını ayırmalıdır. Çünki, 3-5 yaş arasındakı uşaqların xəyal gücləri çox zəngin olur”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Amerika Beynəlxalq Nevroreqlüsiya və Tədqiqatlar Dərnəyinin rəsmi Azərbaycan təmsilçisi, Psixologiya Elmi-Tədqiqat İnstitutunun elmi işçisi, uzman-klinik psixoloq Narinc Rüstəmov deyib.

Onun sözlərinə görə, xəyali hadisələr, hekayələr danışır və danışdıqları şeylərə özləri də inanırlar: "Hətta bəzi uşaqların xəyali dostları olur. Valideynlər bu halı düzgün dəyərləndirməsələr uşağın yalan danışdığını düşünərək narahat ola bilərlər. "Mənim uşağım çox yalan danışır" deyərək psixoloqa aparılan bir çox sağlam uşaq var. Uşağın yalana danışmasına bəzən də yetişkinlərin ziddiyyətli halları səbəb olur. Həmçinin qeyd etmək lazımdır ki, uşaqlar yalana qarşı çox həssas olurlar. Bəzən valideynlər bu və ya digər şəkildə istəmədən də olsa uşaqları yalana ortaq edirlər. Ancaq bu doğru deyil, ana və ya ata öz yalanına uşağı ortaq etməməlidir. Uşaq bu cür yalanları sonra ana və atasına qarşı istifadə edir. Müəyyən dönmədən sonra belə uşaqlar nəinki ata-anaya, hətta ətrafına, münasibət qurduğu insanlara da yalan deməyə başlayır.

Uşaq tez-tez yalan danışarsa bu önəmli bir haldır. Çünki bu ana-ata ilə uşaq arasındakı inamın sarsıldığını göstəricisidir. Uşaq yalana valideynlərinin gözləntiləri öz gücünə uyğun olmadıqda və ya cəzadan qaçmaq məqsədi ilə əl atə bilər. Yalan söylədiyi üçün uşağı döymək olmaz, bu düzgün çıxış yolu deyil. Çünki, bunu etdiyinizdə və ya reaksiyanız sərt olduqda o həqiqəti deməkdən qorxacaq və yalanlara davam edəcək. Belə hallarda uşağın yalan demə sıklığı, dozası diqqətə alınmalıdır və ehtiyac yaranarsa mütəlx psixoloq dəstəyi alınmalıdır. Ancaq bu o demək deyil ki, davamlı yalan danışan uşağa valideyn cəza verməməlidir. Əvvəlcə valideyn övladı ilə bu barədə söhbət aparmalı, onun anlayacağı dildə ona izah etməlidir. Növbəti dəfə təkrarlanarsa artıq valideyin yüngül cəza üsulları tətbiq edə bilər. Məsələn, uşaq yalan danışdığına görə sevdiyi cizgi filminə əvvəlki kimi yox, 10 dəqiqə baxmağa icazə verilə bilər və ya 1 gün oyun saatlarını müəyyən dərəcədə azalda bilər və s. Bu proseslərdən sonra da problem korreksiya oluna bilmərsə, valideynlər zamanında psixoloqa müraciət etməlidir.

Psixoloq söhbət aparmalı və məsələnin dərinliyinə enməlidir. Belə ki, terapiyalar sayəsində problem daha çox irəliləmədən müəyyən zamanda korreksiya oluna bilər”.

Mirzə Babayev – 110

Haminin sevilen müğənnisi olan Mirzə Babayev. Müğənni, memar, aktyor. Hər bir sahədə özünü doğruldan insan. Bütün zamanlarda xatırlanan və dinləyicilərin sevgisini qazanan müğənni. Arif insan idi, ona görə də bu dünyadan nakam köçmədi. Sənət dünyası ilə həzin musiqilərini zaman-zaman yaşatmağa nail oldu. İstedadı ilə zəhməti onu ucalığa yüksəltdi. Azərbaycan estrada musiqisinin banilərindən biri Mirzə Babayevin 16 iyul doğum günüdür.

səhifələri daha maraqlı, daha zəngindir. Mirzə Babayevin tərcümeyi-halı bir əsərə yaxın bütöv bir dövrü əhatə edir.

Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında təhsil alarkən müəllimi hələ o zaman hiss etmişdi ki, Mirzə Babayevin həm də aktyorluq istedadı var. Elə bu istedadın irəli gəldiyi ki, o, onlarla filmdə obraz yaratmışdı. Mirzə Babayev, həm də gözəl kino aktyoru idi. Azərbaycan kinosunda onun yaratdığı rolların özünəməxsus gözəlliyi var. Bu rolların epizodik və yaxud böyük həcmi olmasının o qədər də fərqi yoxdur. Mirzə Babayev yaratdığı obrazı duyur, öz içindən keçirir və tamaşaçıya onu bütöv xarakter kimi təqdim edirdi. "Dərviş Parisi partladır" filmində Məstəli şahı oynayır. Kamil Rüstəmbəyovun bu filmində aktyor çox orijinal bir obraz yaradıb. Hətta bu vaxta kimi Məstəli şahın teatrda ifaçılarından da çox-çox irəli gedə bilib.

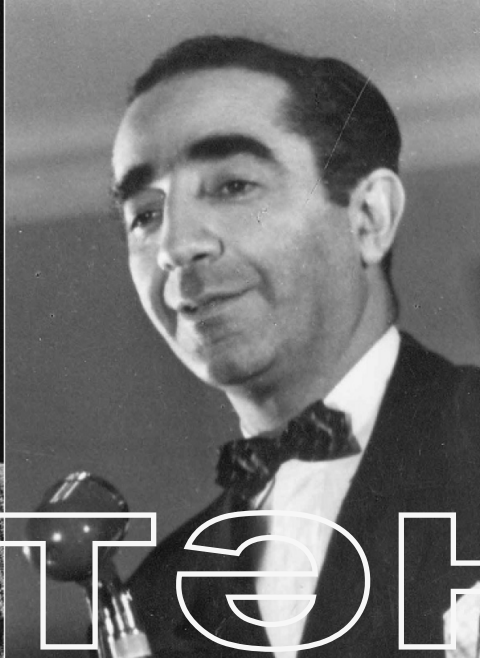
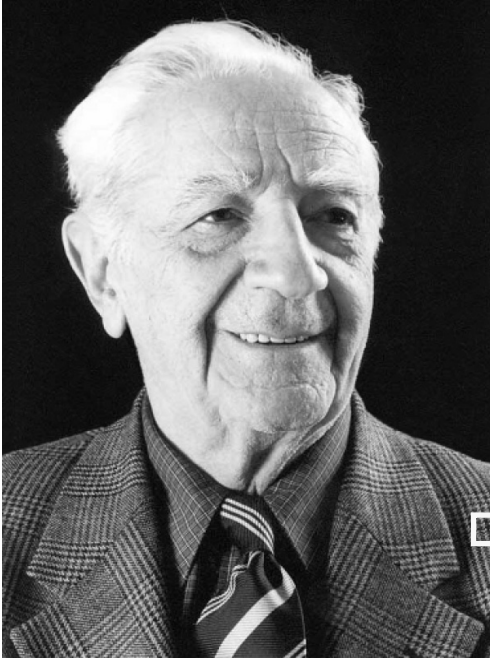
həyatı vermişdir. Mirzə Babayevin artistizminə nikbin bir ruh hakim idi. Onunla işləyən rejissorlar deyirdilər ki, Mirzə Babayevlə işləyəndə heç yorulmaq bilmirdik. Çəkiliş meydançasında elə əhvalruhiyyə yaradırdı ki, hamı məmnun qalırdı. Ekranı görünməsi ilə tamaşaçının ovqatına tamam yeni bir ruh gətirirdi. Bir sözlə, o yaratdığı obrazın əsl memarına çevrilirdi. "Onu bağışlamaq olarmı?" filmində Tərlanın mahnılarını, "O olmasın, bu olsun" filmində Məşədi İbadın bütün mahnılarını o yüksək koloritlə ifa etmişdir. Mirzə Babayevin müğənni kimi

TALEYİNİN MAHNISINI OXUDU

Bu gün onun çəkildiyi filmlərə, televiziya verilişlərinə baxdıqca bu böyük sənətkara xalq məhəbbətinin, onun musiqimizin inkişafındakı xidmətlərinin canlı şahidinə çevrilirsən. Dünya və milli musiqimizin elmi əsaslarına yiyələnən Mirzə Babayev tezliklə Azərbaycan estradasının ulduzlarından birinə çevrilmişdi. Harda işləməsindən asılı olmayaraq, Mirzə Babayev milli musiqimizin təbliğatçısı idi. Onu yaxşı tanıyırdı və sevdirdilər. "Limanlar", "Saçlarına gül düzüm", "Sən uzaq, yaşıl ada" mahnılarını onun ifasında dinlədikcə insan ruhu, qəlbi təmizlənib, nəğməli bir dünya yaşanılır. Bütün mahnılarını sevrək oxuyurdu, xüsusi ilə "Limanlar". "Məni Mirzə edən o mahnıdır, o mənim taleyim mahnısıdır. Bunun tarixdə qalmasını

Gənclik tərəvətli unudulmaz səs

TƏHLİL

1913-cü ildə dünyaya gələn Mirzə Babayev ilk təhsilini Sənaye İnstitutunun memarlıq fakültəsində alıb. Mirzə Babayev Bakıda və Azərbaycanın digər şəhərlərində olan bir çox binaların və muzeylərin layihə müəllifidir. Mirzə Babayev müğənnilik fəaliyyətinə 40-cı illərin əvvəlində müharibədən qayıdan zaman, görkəmli bəstəkar Tofiq Quliyevin rəhbərlik etdiyi caz orkestrində başlayıb. 1948-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına, məşhur müğənni Bülbülün sinfinə daxil olub. Mirzə Babayev 30-dan artıq filmə rol alıb. Uzun illər Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında çalışıb. Azərbaycan respublikasının əməkdar artisti, xalq artisti, iki dəfə "Humay" mükafatı laureatı olub. Ömrünün 90-cı ilində dünyasını dəyişib. Belə bir tərcümeyi-hala malik müğənninin fəaliyyəti bu illərin dönəmində yaddaqalan hadisələrlə müşayiət olunur.

Yaşı 90-ı haqlasa da, gənclik həyəri var idi Mirzə Babayevin qəlbində. Oxuyurdu, rəqs edirdi, sifətindəki təbəssüm tamaşaçıları ovsunlayırdı. Mirzə Babayev 2003-cü il yanvarın 13-də, ömrünün 90-cı ilində dünyasını dəyişdi. Bu istedadlı sənətkarın ömür kitabını vərəqlədikcə Azərbaycanımızın musiqi tarixinin böyük bir dövrü gözümüz qarşısında canlanır. Bu tarixin Mirzə Babayevlə bağlı

Ümumiyyətlə, Mirzə Babayevin kino qəhrəmanları özünəməxsusluğu ilə seçilir. "Sevil", "Yenilməz batalyon" və onlarca digər filmlərdə aktyor yaddaqalan, gözəl obrazlara ekran

ifaçılığı ilə aktyorluğu ahəngdarlıq təşkil edirdi. "Dəli Kür" filmində Molla Sadığın qurduğu kef məclisi onun qeyri-adi səsi ilə yadda qalıb.

istəyirəm", - M.Babayev duyğularını belə dilə gətirmişdi. Doğrusu, bu gün insan Mirzə Babayevin yoxluğuna inana bilmir. Elə hiss edirsən ki, yenə də hansısa konsert salonunda səhnəyə çıxıb gənclik həvəsiylə öz nəğmələrini oxuyacaq. Yaxşı ki, bu nəğmələrin yazıldığı lentlər, videolar saxlanılır və onlar kifayət qədərdir.

Oxuduğu mahnıların hər birində nikbin, həyatsevər bir ovqat yaradıb. Yaşının ahıl dövründə belə qəlbində gənclik həyəri var idi. Tofiq Quliyev, Emin Sabitoğlu kimi bəstəkarların mahnıları onun ifasında ədəbiyyət qazandı. Müğənni Azərbaycan musiqi tarixində nadir ifaçılardandır ki, mahnıların uzun illər repertuarında yaşamışdır.

İllər ötür, zaman dəyişir. Amma onun ifasında səslənən mahnıların gözəlliyi öz ovqatını qoruyub saxlayır. Xalq artisti ona verilən bu adı bütün yaradıcılığı boyu doğrultdu. Gözəl ifasını təmənnaşsız olaraq çoxsaylı dinləyicilərinə, tamaşaçılarına təqdim etdi. Zövqlü dinləyicinin qəlbində əbədi abidəsini yaratdı. Bir əsərə yaxın ömrün sənət dünyasını yaşadı.

Kimlər gəldi, kimlər getdi, bu dünyadan, bu dünyadan!.. Arif olan nakam getməz, bu dünyadan, bu dünyadan...

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı daimidir, əbədidir”

“Türkiyə dünyada – həm Balkanlarda, həm Şərqdə, həm Qafqazda, həm Orta Asiyada, həm də Afrikada böyük bir söz sahibinə çevrilib”. Bunu SİA-ya Tərxis Olunmuş Hərbiçilərin Gəncləri Maarifləndirmə İctimai Birliyinin (TOHGMİB) sədri, hərbi ekspert Emin Həsənlı deyib.

O, 15 iyul Türkiyə Cümhuriyyətinin Demokratiya və Milli Birlək Gününün önəmi, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlıq münasibətləri barədə danışaraq bunları deyib: “15 iyun Türkiyə tarixinin ən şanlı səhifələrindən biridir. Türkiyə xalqı qətiyyətlə demokratiyanı, xalqın seçdiyi hakimiyyəti qorudu, öz hakimiyyətinə sahib çıxdı. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğanın çıxışından sonra həm İstanbul, həm də Ankarada xalq gecə ilə küçələrə axışdı, 250-dən artıq şəhid verərək qanları ilə Türkiyə demokratiyasını, cümhuriyyəti qorudular.

Türkiyədə FETÖ çevriliş etmək istəyirdi, Fətullah Gülen və onun ordu da olan tərəfdarları böyük üsyan başladılar. Lakin ilk dəfə olaraq hakimiyyət çevrilişin qarşısını aldı və bu, böyük tarixi hadisə oldu. Azərbaycan dövləti də ilk anlardan Rəcəb Tayyib Ərdöğanı dəstəklədi, Azərbaycanda hərbi yönümlü təşkilatlar da həmin an səfirliyə yığılaraq Türkiyə prezidentinə dəstəyini verdilər və hələ də bu günə qədər tədbirlər keçirilir. Bu, çox böyük bir hadisədir, Türkiyənin inkişafı baxımından önəmlidir. Türkiyə ordusu qüdrətlidir, Türkiyə ordusunun müdafiə sənayesi potensialının 80%-dən çoxu

HƏRBİ EKSPERT ŞƏRH ETDİ

yerli istehsalıdır. Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı daimidir, əbədidir. Hər iki ölkənin prezidentləri bu qardaşlığa çox böyük önəm verir. Bu qardaşlığın əsası Ulu Öndər Ümummilli Liderin “Bir millət, iki dövlət” ideyası əsasında qoyulub. 44 günlük müharibədə də Türkiyə Azərbaycanın yanında olub, Türkiyədə meşə yanğınlarında, zəlzələ fəlakətlərində bütün Azərbaycan vətəndaşları da Türkiyənin yanında oldu. Bu hadisələr onu göstərir ki, Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı sonsuza qədər davam edəcək və Türkiyəni heç bir kəs sarsıda bilməz. Xarici qüvvələrə arxalanan güclər çevriliş etməyə çalışsa da, bu çevrilişin qarşısı qətiyyətlə alındı və Türkiyəni müstəqil yolundan sarsıda bilmədi”.

Aysel Naibli

“Beynəlxalq hüquq normaları hamı üçün eyni olmalıdır”

“Fransa dövlətinin, xüsusilə, bu ölkənin prezidenti Emmanuel Makronun məkrli əməlləri sülhə, əminəmənlığə, demokratiyaya təhdid olmaqla, bəşəriyyətə qarşı hörmətsizlik və xəyanətdir”. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məslidin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev deyib.

Komitə sədri vurğulayıb ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının üzvü kimi Fransa dünyada təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, müharibələrin, münaqişələrin qarşısının alınmasına cavabdeh olduğu halda, əksinə, bunun əleyhinədir və terrorun, tərribatın, qarşıdurmaların tərəfdarı rolunda çıxış edir və uzun illər Azərbaycana münasibətdə biz bunu gördük, bu gün də bu çirkin əməllərin şahidiyik.

“Makron ermənipərəstliyi ilə seçilir və bunu açıq-aydın bildirir. O, Ermənistanı dəstək verir, təcavüzkar ölkəni silahlandırır. Digər tərəfdən müharibənin əleyhinə olduğu görüntüsü yaradaraq, Ukraynanın yanında olduğunu bildirir. Ancaq nədənsə unudur ki, onun verdiyi silahlar və yardımlar, Erməni kilsəsinin xeyir-duası ilə təşkilatlandırılan erməni batalyonu tərəfindən ukraynalı dinc əhəlinin qətlinə yönəldilir. Göründüyü kimi Makron Ermənistanı silahlandırmaqla həm Azərbaycana, həm də Ukraynaya qarşı təcavüzkarlıq siyasəti yeridir. Çox təəssüflər olsun ki, beynəlxalq təşkilatlar, böyük dövlətlər bunu görməməzliyə vurur və Makron kimi təcavüzkar, ikiüzlü rəhbərin əməllərinə lazımi qiymət vermirlər. Beynəlxalq hüquq normalarına, dövlətlərin təhlükəsizliyinə, sülhə zidd olan belə hallar mütləq öz qiymətini almaldır.

Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin Ermənistan bölməsinin qaçaqmalçılıq əsasında Laçın dəhlizində neqliyyatın hərəketinin dayandırıl-

KOMİTƏ SƏDRİ ŞƏRH ETDİ

ması və qaçaqmalçılıq cəhdlərini əks etdirən videonun yayılması bu təşkilatın imicinə çox böyük zərərdir. Beynəlxalq təşkilatın belə bir həssas nöqtədə yol verdiyi səhvlər başlaşılanmazdır və Azərbaycanın bu sahədə həyata keçirdiyi tədbirlər qanunauyğun, təqdirəlayiqdir. Komitə qanunlarımızı zidd fəaliyyətinə son qoymalı, səhvlərindən nəticə çıxarmalı, beynəlxalq missiyasına hörmətlə yanaşmalı reallıqları dərk edib Azərbaycanın tələblərini yerinə yetirməlidir”, deyərək Tahir Rzayev bildirib.

İnam Hacıyev

İLHAM

TV-lərlə tamaşaçı arasında dərin uçurum

Bu gün televiziya məkanında müxtəlif səpkili zövqüsüz, bayağı verilişlər yayımlanır. İstəsəndə, istəməsəndə həmin verilişlərə baxmaq məcburiyyətində olursan. Çünki, TV-lər elə bir gücə və imkana malikdirlər ki, istəməsən belə çağırılmış qonaq kimi yuxarı başda oturub, səs -küy salır. Hərdən səbr edib, kinolara baxıram. Ancaq bir şey başa düşür bilmirəm. Heç bir istedadı, təcrübəsi olmayan, lakin rejissorun qılığına girməklə filmə çəkilən bir xanım aparıcı rolda çıxış edir. Əcəyib-qərayib hərəkətləri ilə kinonuda, həm də tv-ləri gözədən salır. Tamaşaçı da küsür, inciyir, nəhayət TV-lərlə tamaşaçı arasında dərin uçurum yaranır. Sonrakı mərhələ də insanlar üz tuturlar sosial şəbəkələrə. Sosial şəbəkələr ki, var basdırılmış minadır, partladığı halda neçə-neçə ailə dağılır, insanlar həyatlarından olur, həbsə düşüb, ömrünü dəmir barmaqlıqlar arasında keçirənlər də olur. Bu baxımdan demək olar ki, TV-lər kimi sosial şəbəkələr də bir bələdir ki, keçib milyardlarla insanların boğazına.

Nə qədər əcaib-qərib, əlləm-qəlləm işlər və əməllər varsa hamısını sosial şəbəkələrdə görmək olar. Bir də görürsən, evində yemək bişirən qız tullana- tullana hərəketlərini sosial şəbəkələrə yükləməklə, dostlarından like tələb edir. Restoranda, kafədə və ya küçədə səviyyəsizlik edib, min hoqqadan çıxanlar da utançverici əməllərini çəkib Facebook-a, Whatcapp-a, Twitterə yükləyib paylaşırlar. Sosial şəbəkələr vasitəsi ilə texniki avadanlıqlarını, ev əşyalarını, hətta böyrəyini, ciyərini, eləcədə başqa-başqa şeylərini satışa çıxaranlarda olur. Olsun, özləri bilər. Məni narahət və təccübləndirən məsələlərdən biri də, odur ki, sosial şəbəkələrdə elə şəxslər olur ki, sadə, təmiz, vicdanlı insanların heysiyyəti ilə oynayırlar. Deyəki, sosial şəbəkələr vasitəsi ilə elan verilir ki, filan idarə, müəssisə, təşkilat, restoran, kafe, otel və digər yerlər işçi tələb edir. Yayılan elanda telefon nömrəsi və ünvan göstərilir. Olur ki, şirkət adı ilə çıxış edən “işə düzəltmə” bürosunun rəhbəri iş axtarışı ilə onun qəbuluna gələndən ilk öncə 15-20 manat pul tələb edir. Biçərə iş axtaran bəlkədə, ailəsinin sonuncu maliyyə vəsaiti olan 15-20 AZN -i 550-600 AZN aylıq maaş ala biləcəyi iş təhasına görə, piyli məxlüqə ödəyir. Bundan sonra işin düzəlməyəcəyi şübhəsizdir, ödədiyin pulu da geri almaq mümkünənsüzdür. Bir neçə dəfə, “işə düzəltmə” bürosuna ayaq döyəcəksən, hər dəfə də “bir qədər də dözü, filan idarədə, müəssisədə və ya kafədə iş yeri boşalır, sizi ora işə götürəcəklər” deyib, səni başlarından edəcəklər. Nəhayət get-gəldən yorulacaqsan “cəhənnəm olsunlar, o pulda haramları olsun” deyib, başqa iş yeri axtarmağa gedəcəksən. Əndirabadi məqamlardan biridə odur ki, iş elanı verən kafe, restoran, idarə və müəssisə rəhbərləri əsasən xanımlar arasında seçim apararkən, onların boyununa, buxununa, yaşına, eləcədə xarici dil bilməsinə önəm verirlər. Xanımların yaşlarında 30-u keçməməlidir. Dövlət vəzifələrinə təyinatda, beynəlxalq miqyaslı şirkətlərdə işə düzəlmək üçün ali təhsilli oğlan və qızların xarici dil bilməsi, eləcədə kompyuterdə iş bacarmalarına önəm verilməsi başa düşüldü.

Ancaq kafədə, restoranda qab yuyandan, təmizlik işləri aparandan, xarici şirkətlərin tikinti obyektlərində işləmək istəyən fəhlədən, fabrikin və zavodlarda çalışmaq arzusunda olanlardan ən azı bir xarici dil bilməsi tələbinin qoyulması anlaşılın deyil. Ən azı ona görə ki, biz Azərbaycanda yaşayıırıq və işçi ilə işə götürən arasında müqavilələr Azərbaycan qanunlarına və Azərbaycan dilində aparılmalıdır. Fəhlədən, qabıyuyandan, təmizlik işi aparmaq istəyənlərdən xarici dil bilməsi tələbinin irəli sürülməsi kobud qanun pozuntusudur. Lakin görünən odur ki, bəzi vəzifə sahiblərinin və iş adamlarının öz qanunları və qaydaları var. Təbii ki, bu kimi anormal hallar uzun müddət davam edə bilməz. Özlərindən qaydalar təbiq edib, iddialı mövqə tutanlar mütləq cəzalanmalıdır. Çünki, qanunvericiliyə gözə, cəzasızlıq cinayətin törədilməsinə gətirib, çıxarır. Azərbaycan dövləti hüquqi, demokratik dövlətdir. Dövlətimizin bir Ana Yasası və bir qanunvericiliyi var, hər kəs bu qanunlara əməl etməlidir.

Cənubi Qafqaz Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru Yevgeni Mixaylov Bakı və İrəvan arasında yaxın gələcəkdə danışıqlar prosesinin perspektivləri barədə "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində maraqlı məqamlara toxunub. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- İyulun 15-də Brüsseldə Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin görüşü keçiriləcək. Ermənistan tərəfinin ziddiyyətli bəyanatları hələ də səslənir. Bəziləri Prezident İlham Əliyevin son həftələr Ermənistan qarşı bəyanatlarının daha yumşaq olduğunu vurğulayır...

- Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında Brüssel danışıqlarından global irəliləyişlər gözləmirəm. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ermənistan qarşı ritorikasını yumşaltması yalnız Əliyevin parlaq diplomat olmasından xəbər verir. O, dönə-dönə qeyd edir ki, İrəvan Qarabağı Azərbaycan ərazisi kimi tanımağa razılışmışdır. Öz növbəsində, üstüörtülü təkən- Azərbaycanın siyasəti də daxil olmaqla, bu, Bakının təklif etdiyi prinsiplər əsasında İrəvanın sülh müqaviləsi imzalamasına gətirib çıxaracaq.

Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi Vaşinqtonda Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri arasında aparılan danışıqlardan sonra irəliləyişi qeyd edib. Hesab edirəm ki, bu müsbət tendensiya-dır.

Moskva münaqişənin sülh yolu ilə, yekun həllində maraqlıdır. Həmişə nəzərə almağa dəyər ki, Rusiya Federasiyası vəziyyətdən daim xəbərdardır. İstənilən halda danışıqlar prosesində hələ əldə olunmayan irəliləyiş vacibdir. Təbii ki, mən Rusiya paytaxtında sıçrayışa ümid etmək istərdim.

Azərbaycan Moskvada sülh müqaviləsi imzalanmasının əleyhinə deyil, biz müttəfiq, amma İrəvan yorğanını özünə çəkir, Qarabağdan uzaq olan Avropanın, ABŞ-ın erməni-azərbaycan prosesindəki fəallığına israrla töhfə verir.

Mən rəsmi Bakının mövqeyini görürəm, onun üçün indi əsas olan nəticə əldə etməkdir, hansı platformada- bu o qədər də vacib deyil. Çünki Ermənistanla münasibətlərin yekun şəkildə normalaşması Azərbaycanın milli maraqlarına uyğundur.

Fikrimcə, elə Brüsseldə Azərbaycanın milli maraqlarına və ilkin olaraq Moskvanın yaxından nəzəreti altında İrəvanın imzaladığı bütün müqavilələrə əməl olunacaq. Eyni zamanda, sülh müqaviləsinin imzalanması ehtimalı azdır. Çox güman ki, Brüssel danışıqları aralıq görüşdən başqa bir şey olmayacaq.

“Qarabağda “erməni soyqırımı” olacağından danışmaq gülüncüdür”

- Eyni zamanda, bir həftədir ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında müxtəlif strateji nöqtələrdə- Laçın yolu ərazisində, Naxçıvanla sərhəddə atışmalar davam edir...

- İrəvanı 2020-ci ildə imzalanmış razılışmalar qane etmir. O, Laçın yolunda Azərbaycan sərhəd-keçid məntəqələrinin olmasından razı deyil. Etiraf edirəm ki, sülh müqaviləsinə qədər İrəvanın imzaladığı hər hansı saziş və sənədlər Ermənistan tərəfindən eyni şəkildə yerinə yetirilməyəcək.

- Qarabağ ermənilərinin məsələsi ən çətin məsələ olaraq qalır. Aydın ki, Ermənistan bunu bütün platformalarda tamamilə manipulyasiya edir, guya Azərbaycanın hazırladığı ermənilərin hansısa “soyqırımı”ndan danışır.

- Qarabağın “erməni soyqırımı”ndan danışmaq sadəcə gülüncüdür. Xocalıda azərbaycanlıların dəhşətli soyqırımını və erməni separatçıları tərəfindən müliki azərbaycanlı əhalinin məhv edilməsini xatırlayaq. Eyni zamanda, əks istiqamətdə- guya azərbaycanlıların da ermənilərə qarşı soyqırımı həyata keçirməsinə dair heç bir sübut yoxdur.

Bakı Ermənistan-Azərbaycan nizamlanması mərhələsinin indiki vəziyyətində Qarabağ ermənilərinin bütün hüquqlarını təmin edəcəyini mütəmadi olaraq bəyan edir.

- Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan ötən gün yenidən Rusiya sülhməramlılarını və KTMT-ni tənqid edib. O, Vaşinqtonda Ermənistan ordusunda islahatlar, təhlükəsizlik məsələləri, atom elektrik stansiyasının tikintisi ilə bağlı görüşlər keçirir. Əslində Rusiya-Ermənistan münasibətlərinin gündəmində olan bütün məsələlər üzrə.

- Ermənistanın, Armen Qriqoryanın və onun kimlərinin indi etdikləri hər şey Ermənistan Respublikasının özünün milli maraqlarına və Rusiya Federasiyasının maraqlarına ziddir.

Açıqı, belə bəyanatlar Ermənistan ərazisində Amerika bazalarının peyda olmasından uzaq deyil. Uzun müddətdir ki, biolaboratoriyalar var idi, indi hərbi bazalar növbədədir. Belə siyasətin məqsədi Rusiya ilə münasibətləri kəsməkdir.

- Belə görünür ki, Ermənistan rəhbərliyi artıq Fransadan sürünərək çıxmır. Dünən Ermənistan Milli Assambleyasının sədri Parisdə Fransa parlamentinin iki palatasının sədrləri ilə görüşüb. Senatın spikeri kifayət qədər açıq şəkildə bəyan etdi ki, o, İrəvanı Qarabağ erməniləri ilə bağlı mövqeyində bundan sonra da dəstəkləyəcək.

- Fransanın indi dünya miqyasında özünü göstərəcək heç nəyi yoxdur və Qafqazda siyasi reputasiyası baxımından ən azı “müsbət”

Rusiyalı politoloq: Digərlərindən fərqli olaraq, Azərbaycan, Rusiya, və Türkiyə Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olmasında maraqlıdır

nəşə var. Biz bunu belə qəbul etməliyik.

- Bir gün əvvəl Türkiyə prezidenti

Rusiya Federasiyası, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin üçtərəfli razılışmalarına

əsasən, Rusiya sülhməramlılarının 2025-ci ildə Qarabağı tərk etməli olduğunu və Moskvanın razılışmaları yerinə yetirməsini gözlədiyini söylədi. Bu gün Rusiya-Türkiyə münasibətləri fonunda belə bir bəyanatı necə qəbul edirsiniz?

- Ənənəvi olaraq Rusiya-Türkiyə münasibətlərində çoxlu incəliklər var. Bəli, Türkiyə Rusiya Federasiyası üçün müəyyən sahələrdə tərəfdaş kimi önəmlidir, lakin bunun asan tərəfdaşlıq olduğunu demək olmaz. Amma əminəm ki, bir-birinə böyük hörmətlə yanaşan iki ölkənin liderləri fonunda Moskvada və Ankara ənənəvi olaraq kompromis həll yolları tapacaqlar. Bu dəfələrlə sübut olunub. Əminəm ki, Ermənistan-Azərbaycan prosesində də belə olacaq. Bundan başqa, həm Rusiya, həm də Türkiyə üçün Cənubi Qafqazda sülhün yekun şəkildə bərqərar olması vacibdir və Moskvada və Ankara regionunda nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin bərpasında, hamı üçün faydalı olan iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsində maraqlıdır. Deməli, ümumilikdə Rusiya və Türkiyə Zaqafqaziyaya eyni istiqamətdə baxırlar.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Prezident nöqtə qoydu: Əgər qanunlarımıza hörmət etməsələr...

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xarici şirkətlər qanunlarımıza hörmət etməyə borcludur

“Azərbaycanda işləyən xarici şirkətlər və yerli şirkətlər Azərbaycan qanunlarına hörmət etməlidirlər. Hörmət etməyəcəklərsə, onların fəaliyyəti burada mümkünsüz olacaq. Baxmayaraq ki, pay bölgüsü haqqında sənəd əsasında xarici investor Gədəbəydəki qızıl yataqlarını istismar edir, baxmayaraq ki, uzun illərdir burada çalışır, Azərbaycan qanunlarına, ekoloji tarazlığa - bütün bunlara hörmət edilməlidir”.

Bu sözləri Prezident İlham Əliyev 2023-cü ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə Gədəbəyde baş verən hadisələr barədə danışarkən deyib.

Prezident bildirib ki, dövlət şirkəti “AzerGold” da qızıl yataqları istismar edir: “Amma mənə verilən məlumata görə, o sahədə bütün ekoloji normalara riayət edilir. O cümlədən yerli icmalarla təmaslar qurulub, müxtəlif humanitar aksiyalar keçirilir, insanlar kütləvi surətdə işə cəlb olunub. Bax, bu yanaşma Azərbaycan şirkəti tərəfindən göstərilən yanaşmadır. O yanaşma isə xarici şirkət tərəfindən göstərilən yanaşmadır. Bu, dözülməzdir. Xarici şirkətin nümayəndələri də dəvət edilməlidirlər. Əgər bu günə qədər dəvət edilməyiblərsə, Nazirlər Kabinetinə onlar izahat verməlidirlər. Yəni də deyirəm, bir həftə ərzində mənə və ictimaiyyətə məlumat verilməlidir. Orada təbiətə, insanların sağlamlığına zərər qədər təhlükə varsa, o fəaliyyət dayandırılmalıdır. Vəssalam!” - dövlət başçısı vurğulayıb.

Ölkəmizə yatırım edən xarici şirkətlər

Ümumiyyətlə, yüksək maliyyə təminatı hər bir ölkənin iqtisadi inkişafında mühüm amillərdən biri, bir çox hallarda birincisidir. Son illər Prezident İlham Əliyevin imzaladığı sənədlər əsasında maliyyə resurslarının Azərbaycan iqtisadiyyatına sərbəst çıxışı təmin edilib. Keçdiyi yola nəzər saldıqda görürük ki, bu dövrdə milli iqtisadiyyatımızda - istər kənd təsərrüfatı, istərsə də sənaye sahələrində - çox sayda layihələr dövlət və özəl investisiyalar hesabına maliyyələşdirilib. Maraqlıdır ki, iqtisadiyyatımıza investisiyalar əksər hallarda xaricilər tərəfindən yatırılır. Bəs onları Azərbaycana vəsait yatırmağa nə təşviq edir?

Əlbəttə ki, birinci əlverişli investisiya mühiti bu imkanı verir. Ümumiyyətlə, 1995-ci ildən indiyədək Azərbaycana 296,3 milyard dollardan çox sərmayə qoyulub ki, bunun da 150,4 milyard dolları xarici investisiyalardır. Ölkəmizdə daxili və xarici investisiyaların yönəldiyi sahələrin siyahısı kəfiyyət qədər uzundur. Təbii ki, investisiyaların Azərbaycan iqtisadiyyatının müəyyən sahələrinə investisiya qoymağa sövq edən amillər barədə danışsaq deyə bilərik ki, buna ilk növbədə əlverişli investisiya mühitini misal çəkə bilərik.

storlar öz pullarını perspektiv görmədikləri sahəyə yatırmazlar. Onlar əvvəlcə geniş araşdırma aparır, riskləri, perspektivləri, gəlirləri və çıxarları hesabladıqdan sonra yatırım barədə planlarını işə salırlar.

Xarici şirkətlər Azərbaycana niyə maraq göstərir?

Əgər yerli və xarici investorla-

rın Azərbaycan iqtisadiyyatının müəyyən sahələrinə investisiya qoymağa sövq edən amillər barədə danışsaq deyə bilərik ki, buna ilk növbədə əlverişli investisiya mühitini misal çəkə bilərik.

Azərbaycan dövləti müstəqilliyinin ilk illərindən bəri milli iqtisadiyyata müxtəlif mənbələrdən investisiyaların cəlb edilməsi üçün güclü siyasi iradə nümayiş etdirir. Beynəlxalq arenalarda, simpoziumlarda, sərgilərdə - hər istiqamətdə bunun üçün çalışılır. Dövlətimizin bu istiqamətdə yürütdüyü siyasəti ölkədə biznes mühitinin ardıcıl optimallaşdırılmasında, qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsində, yeni çağırışlara uyğun qərarların qəbulunda da özünü göstərir.

Davamlı inkişaf edən, üsyan və inqilablardan uzaq olan, habelə işğalçılıq siyasəti yürütməyən sülhsevər ölkələr daima investorların marağını cəlb edir. Xüsusilə daxili siyasi sabitlik bu məsələdə əhəmiyyətlidir. Azərbaycan məhz belə bir dövlətdir. Burada cəmiyyət hakimiyyətlə həmrəydir və bu həmrəylik özünü sabitlikdə, vətənin müdafiəsində, seçkilərdə - demək olar ki bütün sahələrdə büruzə verir.

Həm ecazkar təbiət, həm müasir infrastruktur

Azərbaycanın yüksək investisiya cəlbediciliyini şərtləndirən digər mühüm amil ölkəmizin müasir infraqurkura malik olmasıdır. Azərbaycanda müasir yol-nəqliyyat və logistika infraqurkuru mövcuddur ki, onun vasitəsilə istehsal olunan məhsullar tez və rahat şəkildə dünya bazarına çıxarıla bilər.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Azərbaycan hökuməti ölkənin investisiya cəlbediciliyini artırmaq üçün islahatlar aparılır, bu istiqamətdə mümkün bütün imkanlara yol açılır. Bu məqsədlə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə, dövlət şirkətlərinin və müəssisələrinin, habelə dövlət payı olan sahibkarlıq subyektlərinin vahid prinsiplər əsasında idarə edilməsi məqsədilə onların fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, o cümlədən investisiya proqramlarının şəffaflığının və iqtisadi səmərəliliyinin artırılması, rəqabət qabiliyyətinin artırılması, maliyyə sağlamlığı və davamlılığı ilə bağlı Azərbaycan Investisiya Holdingi yaradılıb.

Ümumiyyətlə, işğaldan azad edilmiş ərazilərə sərmayə qoymaq istəyən yerli və xarici şirkətlərin sayı da günü gündən artır. Bir çox xarici şirkət işğaldan azad edilmiş ərazilərdə müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsində maraqlıdır. Ölkəmiz də işğaldan azad edilmiş torpaqların bərpasında dost ölkələrlə sıx əməkdaşlıq yolunda mühüm addımlar atır. Bərpa pro-

sesinə ilk növbədə qardaş Türkiyədən şirkətlər cəlb edildi, daha sonra prosesə İtaliya şirkətləri də qoşuldu. Hazırda 10-dan çox ölkəni təmsil edən 50-dən çox xarici şirkət işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası ilə bağlı layihələrə qoşulmaq barədə dövlətə müraciət ünvanlayıb.

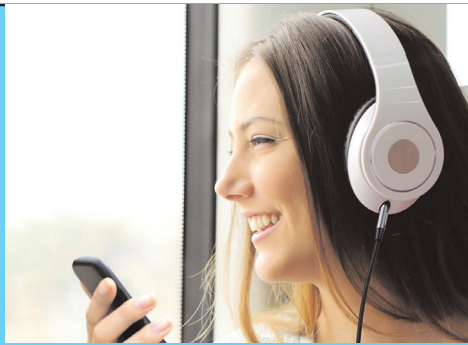
Ölkəmizdə investisiya mühitinin optimallaşdırılması istiqamətində digər tədbirlər də həyata keçirilir və bütün bunların uğurlu nəticələri respublikamıza müxtəlif mənbələrdən cəlb edilən investisiyaların həcmində artmasında özünü göstərir. Lakin xarici şirkətlərin ölkəmizdə investisiya qoymasını onları burada ixtiyar sahibi olması demək deyil. Fəaliyyətləri Azərbaycan Respublikasının qanunları çərçivəsində olmalı, iş prosesində əhəlinin sağlamlığını, təhlükəsizliyini, dincliyini təhlükəyə atacaq addımlar atılmamalıdır. Qanun şaheedir və hamı ona boyun əyməlidir.

Lalə Mehralı

DIQQƏT: Qulaqlıqlarla bağlı yeni faktlar üzə çıxdı!

Qulaqcıqların zərəri barədə SİA-ya tor-cərrah Nigar Muradova danışdı: "Qulaq içi və qulaq üstü qulaqlıqlardan uzunmüddətli istifadə həm infeksiya, həm də eşitmə itkisi riskini artırır. Son dövrlər daha çox istifadə olunan naqilsiz qulaqlıqların yaratdığı maqnetik sahənin də insan beyninə ciddi zərərli təsiri haqda araşdırmalar aparılmaqdadır. Xarici qulaq keçəcəyi hava sirkulyasiyası olan mühitdir. Qulaqlıq istifadəsi zamanı xarici qulaq keçəcəyi tıxanır və orada olan havasız, isti nəmli mühitdə bir çox infeksiya və göbələklər inkişaf edir ki, bunun nəticəsində də qulaq xəstəlikləri meydana gəlir.

HƏKİM AÇIQLADI

Başqasının qulaqlığından istifadə infeksiya və göbələyə yoluxma ehtimalını artırır. Hər bir halda səs kənar (sərbəst mühit) qaynaqdan eşidilməsi sağlamlıq baxımından daha düzgündür".

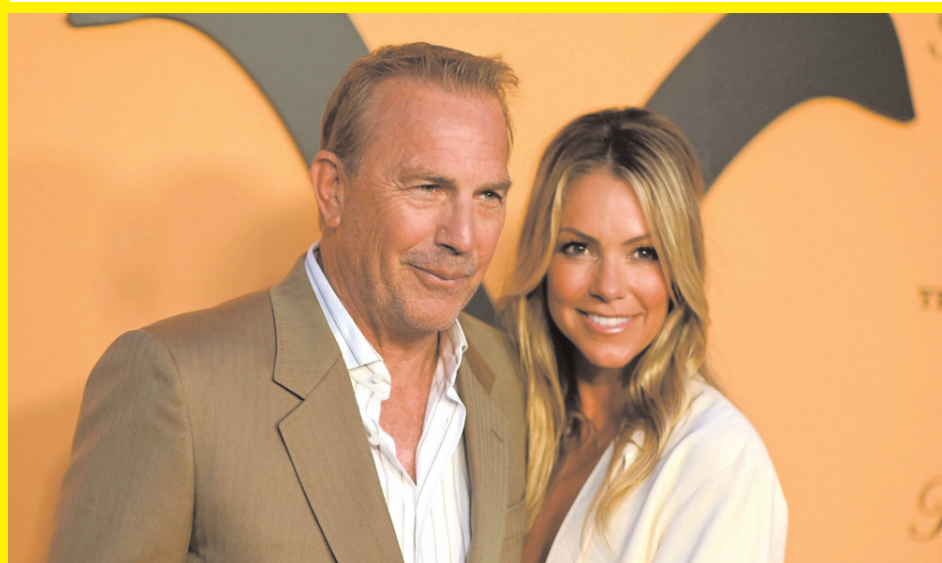
Həkim qeyd edib ki, müraciət edən pasiyentlərin qulaqla bağlı problemləri müxtəlifdir: "Yaşa və fəslə görə dəyişir. Qışda daha çox otitlər, yayda daha çox hovuzdan, dənizdən sonra xarici otitlər və otomikozlar müşahidə edilir. Yaşlılarda və orta yaşlılarda daha çox eşitmə siniri mən-

şəli xəstəliklər, uşaqlarda daha çox seroz və irinli orta otitlər olaraq qruplaşdırıla bilər".

N.Muradova qulaqcıqlarla bağlı tövsiyəsində deyir: "Tövsiyəmiz 60/60 prinsipinə riayət etməkdir. Yeni qulaqlıq istifadə edərkən səs səviyyəsi 60 desibeli, istifadə müddəti isə 60 dəqiqəni keçməməlidir. Uzunmüddətli qulaqlıq istifadəsi eşitmə sinirində bərpası mümkün olmayan zədələnmələrə gətirib çıxarır".

Aysel Naibli

Amerikalı aktyor aliment pulundan ŞOKA düşüb...

Amerikalı aktyor Kevin Kostnerlə həyat yoldaşı Kristin Baumqartnerin boşanması deyəsən səs-küysüz ötürülməyəcək. Məsələ burasındadır ki, ötən çərşənbə axşamı hakim aktyorun həyat yoldaşına üç uşağın saxlanması üçün ayda 129,755 dollar aliment ödəməli olduğuna qərar verib.

Məhkəmənin bu qərarı aktyoru narahat

edib. Çünki aylıq məbləğin bu həddə olmasını gözləməzdi. Artıq aktyor boşanmaqda olduğu həyat yoldaşı ilə bu məsələni müzakirə edəcəyini ylan edib. Məhkəmənin daha bir qərarına əsasən, Kostner və Baumqartner dərman, idman klubları və müxtəlif dərindənənar fəaliyyətlərin xərclərini yarıya böləcəklər.

"SƏS" qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarınızı
dərc etməyə hazırıq!

"Yuventus" açıqladı: Super Liqa layihəsindən vaz keçdi

Nəhayət ki, gözlənilən baş verdi. "Yuventus" futbol klubu Super Liqa layihəsindən ayrıldı. Turin klubunun rəsmi saytı bu barədə məlumat yayıb. İtaliya klubu artıq müvafiq prosedura başladığını açıqlayıb. "Yuventus" 2021-ci ilin aprelində Super Liqanın yaradılmasını elan edən 12 klub arasında idi. Turirin təsisçilərinin çoxu həmin ay layihədən çıxıb. Beləliklə, layihədə təkce

İspaniyanın "Real" və "Barselona" klubları qalıb

Bir gündə yol qəzalarında 5 nəfər ölüb

Respublikanın avtomobil yollarında 5 yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib, nəticədə 5 nəfər ölüb, 8 nəfər isə xəsarət alıb. Narkotiklərlə əlaqəli 42, qanunsuz saxlanılan silah-sursatın götürülməsi və aşkarlanması ilə bağlı 4 fakt müəyyən edilib. Cinayət törətməkdə şübhəli bilinən 69 nəfər saxlanılıb.

Dünən ölkə ərazisində qeydə alınan 71, əvvəlki dövrlərdən bağlı qalan 11 cinayətin açılması daxili işlər orqanlarının əməkdaşları tərəfindən təmin olunub.

Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb. Məlumatda deyilir ki, axtarışda olduğuna görə ümumilikdə 98, o cümlədən borclu şəxs qismində axtarışda olan 83 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Qubada keçmiş məhkum işlədiyi kafedən oğurluq edib

Qubada oğurluq hadisəsi olub. Quba Rayon Polis Şöbəsinə rayon ərazisində oğurluq olması barədə məlumat daxil olub. DİN-in mətbuat xidmətinin Quba regional qrupundan verilən məlumata görə, polis əməkdaşları tərəfindən hadisə yerinə baxış keçirilib, zərərçəkmiş məxsus obyektdən 2580 manat pul və 4 ədəd bank kartının oğurlandığı müəyyən edilib.

Keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində əməli törətməkdə şübhəli bilinən həmin kafenin işçisi Şirvan şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Bayraməli İsmayılov saxlanılıb. Faktla bağlı Quba RPŞ-də cinayət işi başlanılıb, məhkəmənin qərarı ilə həmin şəxsin barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-CI İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 4000